

საქართველო

ეროვნული თავისუფლების ბრძოლა — პიროვნული თავისუფლების ბრძოლა
პიროვნული თავისუფლების ბრძოლა — ეროვნული თავისუფლების ბრძოლა

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი. გამოდის სამშაბათობით

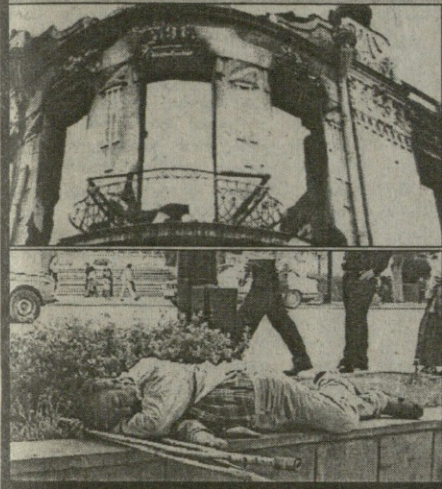
№ 4 (1705)

26.I — 1.II. 1999წ.

● ღირსი 50 თეთრი

SOS, იქნებ მართლა «ოფოფებია?»

ანუ უკომპასო და უმეთაურო ნავივით ოკეანეში
გადაგდებულს მოკბავს ძვეყანა...

**ქართული
იატაკჟვეუთის
მოქალაქეა
(ანალიზის
ცდა)**

მე-3 გვერდი

**კომუნისტური
პრეზიდენტის
ორგანის
რადიო-
ინტერვიუზე**

მე-4 გვერდი

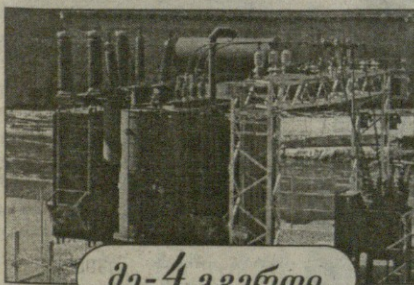
ნოდარ ნათაქე

რას ვიცო

მე-5 გვერდი

**ენერგეტიკის პრობლემები
მითი და რეალობა
ენერგეტიკაში**

მე-4 გვერდი

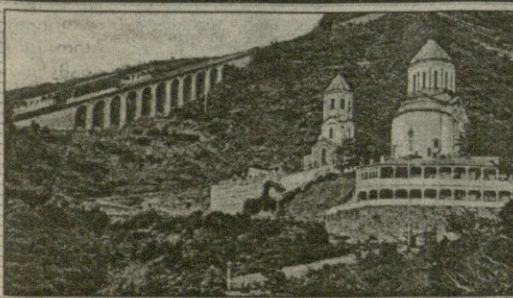
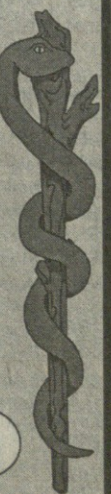
**„ვე, რიგითი მოქალაქე, ბრალს გდებთ!...“
ლიანდარილი**

**საქართველოს
პრეზიდენტს, ბატონ
ედუარდ შევარდნაძეს**

მე-3 გვერდი

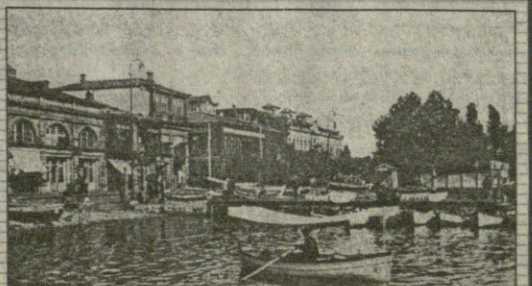
**ვაჟა,
საქედისინო
პროგრესს!
ვაჟა, ჩვენი
ცოდვა!**

მე-3 გვერდი

**როგორ უნდა დაინეროს
საქართველოს ისტორია**

მე-3 გვერდი

SOS, იქნებ მართლაც «ოფოფაბია»?

ანუ უპოვასო და უმითაურო ნაპივით
ოკანაში გადამდგომლს მოვბაზს ძვანა...

ქვეყნის ტოტალური მართვადი ნგრევა-დაშლა-გადგურების პოლიტიკა, უკვე აქტიურად განვითარებული 1987-88 წლებიდან, ერთობ ენერგიულად და განამდგურებლად გაგრძელდა საქართველოში 1992 წლიდან; გაგრძელდა არა მხოლოდ ეროვნული მოძრაობის, არამედ თავად ეროვნული სულის ოთხი-ათასწლოვანი ფენომენის დისკრედიტაციით, ქვეყნის ეკონომიკური და საერთო, ნივთიერი, კულტურული ბაზის მიზანმიმართული სრული მოსპობით. რა გააკეთეს თავის დროზე „ორჯონიკიძეებმა“ ამაზე საშინელი? აშკარაა: ვერაფერი! მიზანი: ქართველი ხალხის შეფარულ-შენიშნული გენოციდის გზით ჩვენი ქვეყნისაგან შექმნა მსოფლიოს და საკუთარი კრიმინალური თუ მავიოზური კლანებისათვის ადვილად „ასათვისებელი“ ყამირი ტერიტორია-ყოველგვარი კულტურისა და ცივილიზებული მატერიალურ ფასეულობათა გარეშე, რის შედეგადაც დიდ სარგებელს რიგი ჩვენი მეზობლებიც გამოელიან.

განა შემთხვევითია, რომ ჩვენში უმთავრეს სახელმწიფოებრივ თუ საზოგადოებრივ ხელმძღვანელ სტრუქტურებს და ქვედანაყოფებს უმეტესად სათავეში უდგანან ან ურატორობენ საქვეყნოდ ცნობილი ფიზიკურად თუ სულიერად ცვედანი პიროვნებანი ან მათი ახლობლები? და მათი წრე დღითიდღე ფართოვდება! კადრები შეირჩევიან, რა თქმა უნდა, მარიონეტნი, მართვადნი (უმეტესად — „სხვაგან“ „უცხოელად“ მოზადებული, უკვე ავად „დაგვილი-დამუხტული“, ზოგჯერ ენების მცოდნეები). ამასთანავე, დესტრუქციული „მართვის“ უნარით აღჭურვილი დემაგოგები ან, უკეთეს შემთხვევაში, კონკრეტული თანამდებობისათვის გამოუსადეგარი დილეტანტები (ორვე შემთხვევაში გარანტირებუ-

ლია მიზანი — მთელი დარგის ან ქვეყნის ამა თუ იმ სფეროს სრული ნგრევა, მოშლა და განადგურება). ასეთი კადრების ხშირი ენ. „უპრაგუნი“ მონაცვლეობით მა (და მათ პროტექტორსაც) მკაცრ სახელმწიფო პასუხისმგებლობას აცილებენ. თითოეულ ამ „ზომის“ თავისი „წელიწადი“ შეაქვს ცალკე „შეფის“, ცალკე თავის პირად ან-გარეშე სადღაც შევიცარიის ბანკშიც და, რასაკვირველია, ქვეყნის საბოლოო ნგრევაშიც (უკეთეს შემთხვევაში — მისი აღმშენებლობის პარალიზებაში). აღარ ხდება აუცილებელი ხელის შესწამენდად ე.წ. „ვალმოხდილი მავრი“ მინისტრების „თითმკვლელობები“ და სხვა ჩანაყობილი „უბედური შემთხვევები“.

ამის ნათელი მაგალითია ჯერ საქენერგოს და შემდეგ სათბობ-ენერგეტიკის სამინისტროს მართვის პრაქტიკა: თანმიმდევრულად გრძელდება ქვეყნის ენერგეტიკის უნიკალური ბაზებისა და რესურსების დატაცება-განადგობა-განადგურება მოსახლეობისა და ქვეყნის პოტენციისათვის უმტკივნეულებს შედეგებით. იგივე პრაქტიკაა ე.წ. სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროში, ფინანსთა სამინისტროში, ეროვნულ ბანკში, სახელმწიფო ტელევიზიაში, ეკონომიკის, განათლების, იუსტიციის, საგარეო საქმეთა, შინაგან საქმეთა სამინისტროებში. ეს ყველაფერი ძალზე ორგანიზებული იმართება!

ის, რაც ჩვენთან ხდება და რა დღეშიც ჩააგდო ხელისუფლებამ

ქვეყანა და გადაგვარა ხალხი, რა თქმა უნდა, არამც და არამც არ შეიძლება ე.წ. „მსოფლიო საფინანსო-ეკონომიკურ კრიზისს“ დაბრალდეს — სხვათაშორის, ამავდროულად ჩვენს გვერდითაა სომხეთი, — საკუთრივ თითქმის არაფრის მქონე და გეოპოლიტიკურად უკიდურესად შეზღუდული...

უბედურება იმაშია, რომ ჩვენი ხელისუფლება, ნაცვლად მოსახლეობის მობილუზებისა, დარაზმებისა, დაცვისა, პრიტით, ხალხის დემორ-

დე!!! აშკარად გამოიკვეთა ხელისუფლების გამცემლური პოლიტიკის არსი სამეგრელოს რეგიონის მოსახლეობის ცენტრისადმი სრული გაუცხოების პროვოცირების ვერაგულ კურსშიც, რაც ასევე გრძელდება — უკვე ლტოლვილ მასებშიც (III). სხვანაირად მართლაც „ვერ მოხერხდებოდა“ აფხაზეთის ასე სამარცხვინოდ „ჩაბარება“. დღესაც ფაქტობრივად ყველაფერი კეთდება (აფხაზეთში კონფლიქტის ლიკვიდაციის საკითხის ხელშეწყობა და მასშტაბურად ინტერნაციონალიზაციის გზით) აფსუთის სეპარატუზის შედეგების თითქმის ლეგიტიმაციისათვის და შეიძლება იქამდეც მივიდეს საქმე, რომ დევნილი მოსახლეობის რწმენადგარგულმა დიდმა ნაწილმა ზურგიც შეაქციოს ცენტრალურ ხელისუფლებას (მე შენ

გეტყვი და ისიც ვერ შეიშვებს თუ?) და სტიქიურად გადაინაცვლოს სეპარატისტთა „იურისდიქციაში“. დიას, ცენტრს „გარედან“ კარნახით სწორედ აქეთვენ — ასეთი სტიქიურობისავე შედეგებულად მიჰყავს საქმე. ხოლო შემდეგ ისევ გაუბედურებული დევნილების კიცხვას მოსდგებიან ე.წ. „თბილისელთა თავყრილობებზე“, ვაი, სირცხვილო! შეიძლება ამის პატივაც? იგივე ხდება ცხინვალის რეგიონში. ვნახოთ! ნათქვამია, ალდგომა და... ხეაღი! არ არის გამოჩნდილი და ზოგჯერ ცხადად ჩანს ცენტრის ანალოგიური „ეშმაკობა“ სხვა

ჩვენი რეგიონებისადმი... ჩვენგან „გაეროც“, „ეუთოც“ და ე.წ. „მეგობარი“ ქვეყნები დაეჯიბებიან მოითხოვენ და გვამძლევენ, მოვინაოთ ის, რაც არ ჩაგვიდნია, და ჩვენი უნათობის გამო აღწევნ კიდევ მიზანს — წარმატებით „იჭერენ“ შავ კატას ბნელ ოთახში, თუმცა იგი შიგარც კი ყოფილა.

ბოროტ ფსიქოლოგიურ წნეხთან ერთად კვლავ გრძელდება ქვეყნის ნივთიერი-ეკონომიკური დაზიანება-განადგურების თანმიმდევრული სამთავრობო აქციები: მრავალ სხვა აქტთან ერთად ანტისახელმწიფოებრივია „თელასის“ გაყიდვის გახმაურებული სახელმწიფო აფორა — ქვეყნის უმნიშვნელოვანესი სტრატეგიული ობიექტის დანაშაულებრივად და თანაც შეუთად (რა თქმა უნდა, სახელმწიფოსათვის და ხალხისათვის, თორემ მავანთა ჯიბისათვის ფრიალდ სარფიანად) გასხვისება და ემუქრება ან საკუთარ მოსახლეობას — აი, ამერიკელები „მოგვილიანო“. უარესი ბოროტება ხდება აგრარულ სექტორში — ისეთ პირობებში ჩააგდეს მოსახლეობა, რომ ქართველი გლეხი ფაქტობრივად უმინოდ დარჩება და მას, სწორედ ფაქტობრივად, უცხო თესლი დაეპატრონება. ან კიდევ ეს დამამცირებელი ხმები, ქვეყნის სასაზღვრო-საბაჟო — სამსახურების უცხოელებზე გადაბარების შესახებ, რადგან საქართველოში, თურმე, არაკორუმპირებული ხალხი ვერ მოიძებნება (თუმცა ეს ძალზე მარტივად გადასაწყვეტია — შეიცვალს კორუმპირებული მთავრობა). უმეტესად, ეს უცხოელი კონტრაქტორებიც (მსგავსად „გაეროსა“ თუ სხვადასხვა საერთაშორისო კუმირული ფონდების რიგი ემისრებისა), ალბათ, ისევ ჩვენს უმაღლეს ხელისუფლებთან იქნებიან მავიო-

გაგრძელება მე-4 გვერდზე

პაპა, საგლეხიონო პაპოკრესს! პაპა, ჩვენი სოფლა!

კარგა ხანია, რაც ხელისუფლების საინფორმაციო საშუალებებით ჩაგჭირიხნენ, რომ არა ჩვენი პრეზიდენტი, ქვეყანაში ქაოსი, ანარქია დაისადგურებდა და საერთოდ, დაილუბობდაო ქართველი ერი. მართლაც, ჭეშმარიტად დიდი და განუზომელია დღევანდელი ხელისუფლების ღვანძი ქვეყნის წინსვლის საქმეში. „დიდი პოლიტიკის“ შედეგები აფხაზეთთან დაკავშირებით უკვე სახეზეა, როდესაც თანდათან ვპოულობთ საერთო ენას ბატონ არძინაბასთან. ყოველ მოლაპარაკებას ახალი და განუმეორებელი შტრიხი შეაქვს კონფლიქტის ჩვენს სასარგებლოდ გადაწყვეტის საქმეში. მარტო ამ „ბრძნული“ ფრაზების მოსმენა რად ღირს ჩვენს დიპლომატთა ბაგეთაგან: „მოვასდინეთ გარღვევა პრობლემის დარეგულირების საქმეში“, ანდა „მოლაპარაკებათა პროცესი კონფლიქტის გარშემო, თავის ახალ ფაზაში შევიდა“.

და ასე „გარღვევულ“ ბი“ გადავდივართ ძველიდან ახალ ფაზებში. დევნილთა მოცილების პროცესი თავის ტემპს იკრებს და როგორც ჩვენმა პრეზიდენტმა შემოგვაპარა, თუ კიდევ 5 წლით დავაცდით, იგი ბოლომდე მიიყვანს სასიკეთო პროცესებს, რაშიც ეჭვი არ უნდა შეგვეპაროს. მართალია, ბატონ პრეზიდენტს ყოველი ხელმოწერილი ხელშეკრულების შემდეგ ატყუებენ, რასაც თავდაცვ არ მალავს, მაგრამ მას ალტერნატივა მაინც არ გააჩნია. ჩვენ კი, ისლა დაგჭირვინა ქვეყანაში მომხდარი ყოველი უბედურების შემდეგ, ხე-

ლისუფლებიდან მიმართული რისხვა გულში ჩავიკლათ და თავი იმით ვინუგვმოთ, რომ ამაზე უარესიც შეიძლებოდა მომხდარიყო, და თუ ასე ვიპაროვნებთ, ყოველთვის ბედის და ხელისუფლების მადლიერი ვიქნებით. არადა, მაინც რა უმადურია ზოგი, უკვე რა ხანია ერთი კაცის პურს ვჭამთ, ლამის მზეც მისი დამსახურებით ამოდის და წყალსაც მგონი მისი ხათრით ვიღებთ სასმელად, მაგრამ შეუსმენელს რას შეასმენენ. ხომ არ დაავიწყდათ, გერმანია ვინ გააერთიანა, ჯარები ვინ გამოიყვანა ავღანეთიდან და საერთოდ, ვის ემადლიერება მთელი მსოფლიო? ჩვენ საამაყოდ ესეც გვეყოფა და სხვა არაფერი უნდა მოვთხოვოთ.

კეთილი და პატიოსანი, მაგრამ სულ ეს კაცი ხომ არ გვეყოლება პრეზიდენტად, ოდესღაც ისიც ხომ დაბერდება და პენსიაში გავაო, იპოთხავს მავნი. არა და აი! ეგ გულშიც არა უნდა გავივლოთ, რადგან ახლახანს გაზეთში „ნოვოსტი მირა“ დაიბეჭდა იმედისმოცემი ინფორმაცია, რომელიც 21-ე საუკუნეში საქართველოს გადავრჩენის უტყუარ გარანტიას გვაძლევს. ექიმებმა აღმოაჩინეს „უკვდავების ელექსირი“, რომელსაც თელომურაზის ფერმენტები ეწოდება და ადამიანის ქსოვილებს აახალგაზრდავებს. სხეულის უფრეშში მისი შეყვანით კი, ორგანიზმს მარად გაახალგაზრდავება ელის. თან საპრეზიდენტო არჩევნებისათვის დასახარჯი თანხებიც დაიზოგება. პოდა, გადავრჩენილვართ და ეგ არის, მაშ, ვაშა სამედიცინო პროგრესს!

ვაჟა, ჩვენი ცოდვა!
პირის პოხა.

ქართველი იატაკიუზების მოქალაქეა (ანალიზის წდა)

მოქმედებაში შედის კანონი, რომლითაც გაუქმებულია საქართველოს მოქალაქეთა აღრიცხვის ოფიციალური დოკუმენტებში მათი ეროვნების აღნიშვნა. დრო, როცა ეს კანონი სამი წაკითხვით მიიღო საქართველოს დღევანდელმა პარლამენტმა და ხელი მოაწერა პრეზიდენტმა, ჩვენი ერის ცხოვრების უმძიმეს ხანას — ჩვენი ქვეყნის მიზანმიმართული ეკონომიკური, სტრატეგიული და მორალური ნგრევის წლებს ეკუთვნის. ამიტომაც, რომ საზოგადოებრივად მთელი სიმწვავეთ ვერ ირევათრა ამ სიახლეზე. ახლა, როცა ამ კანონის აღსრულების დრო მოვიდა და ქართველი ახალშობილები უკვე ეროვნების გარეშე რჩებიან, ეს დამამცირებელი სიახლე მწვავედ ცნობიერდება, როგორც პირველხარისხოვანი, თუმცა ნელა მოქმედი ეროვნული ზიანით და შეურაცხყოფა. ეს ალქმა საფუძვლიანია. და აი, რატომ.

1. ოფიციალური დოკუმენტებიდან აღნიშვნა „ქართველის“ ამოღებით წყდება სიტყვა „ქართველის“ ფიგურირება ოფიციალურ დოკუმენტებში საერთოდ. ამით ისაობა მოქმედი საფუძველი საქართველოს კვალიფიკაციისათვის, როგორც ქართველების ქვეყნისა (რასაც თვით სახელი „საქართველო“ გულისხმობს, ისევე, როგორც სახელი — „საფრანგეთი“ გულისხმობს ფრანგთა ქვეყანას, „სომხეთი“ — სომეხთა ქვეყანას და ა.შ.). „საქართველოს“ ცნების შემდგომი არსებობა მხოლოდ ტრადიციულ (ინერციაზე) დამოკიდებული რჩება. წყდება კავშირი საქართველოსა და ქართველი ერის წარსულ და მომავალ

ისტორიას შორის. უქმდება საფუძველი, რომ საქართველოს სახელმწიფოს მიზანთა შორის იგულისხმებოდეს ქართველი ერის, ქართული სალიტერატურო ენის, ქართულენოვანი სახელმწიფოებრიობისა და კულტურის მარადიულობა. უქმდება თვით ქართველი ერი, როგორც მოქმედი სუბიექტი პოლიტიკისა, რადგან უქმდება ისინი (ანუ უქმდება იმათი იდენტობა),

ვისგანაც ეს ერი შედგება. ეს არ ემართებათ საქართველოში მაცხოვრებელ არაქართველ ეროვნულ უმცირესობებს, რადგან ყოველ მათგანს აქვს შესაბამისი ეროვნების მარადიულობის პერსპექტივა შესაბამის ქვეყანაში საქართველოს გარეთ (ცხადია, რომ საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებული ეს კანონი ავტომატურად ვერ ინვესტ ანალოგიურ ნაბიჯებს არძინას ზრვის მხრ-

დან). კანონის მომხრენი საზოგადოების დეზინფორმირებას ეწევიან იმ „არგუმენტით“, რომ დემოკრატიულ ქვეყანაში არ აღინიშნება ეროვნება, არამედ აღინიშნება მხოლოდ მოქალაქეობა. სწამადვილში იქ მოქალაქეობა აღინიშნება ეროვნების გამოშავებული სიტყვით („მშ. ქალაქეობა“ ფრანგული და ა.შ.) ყველა ეთნიკური წარმომავლობის მოქალაქისათვის, რისი გადმოღებაც საქართველოში დაუშვებელია საქართველოში მაცხოვრებელი არაქართველების ინტერესებიდან გამომდინარე.

2. საქართველოს ახალი ათებს კუთხეთა ანუ ღრმად იდენტიფიცირებულ ისტორიულ პროვინციათა მეთყველბითი, ყოფაცხოვრებით და სხვა სახის მრავალგვარობა (სიტყვულ), რაც ჩვენი ერის სიმდიდრეა და არა სისუსტე, ვინაიდან ერის მთლიანობას ქმნის არა შინაგანი გაუფიქრებლობა (ერთგვაროვნება), არამედ ერთობლივი მიმართება გარე სამყაროსთან ანუ ერთობლივი ამოცანების დაწარჩენი კაცობრიობის პირისპირ. ჩვენი ქვეყნისადმი მტრული ძალები ინტენსიურად მუშაობენ (და უახლოეს საუკუნეებში ინტენსიურად იმუშავენ) ჩვენს ერში ერთიანი ეროვნული ცნობიერების მოშლაზე. იმ პირობებში, როცა უკანონოდ, მაგრამ ოფიციალურად არსებობს საქართველოს კუთხეთა სახელები ადმინისტრაციული სტატუსით „იბერთი“, „გურია“ და სხვა თავისი გუბერნატორებითურთ, ოფიციალურად აღარ არსებობს ზო-

გაგრძელება მე-3 გვერდზე

„მე, რიგითი მოქალაქე, გრავს გლეხთს...“

დია წერილი

საქართველოს პრეზიდენტს,
გატონ ედუარდ შავარდნაძეს

თქვენთან, როგორც პრეზიდენტს და ქვეყნის ხელმძღვანელს, საქართველოში ჩამოხრუნების მეორე ნაბიჯი გადგმა უნდა იყოს. რასაც შედეგად ემუშავება კონსტიტუციისათვის. მე თქვენ არ გთვლით არც პრეზიდენტად და არც ხელმძღვანელად. თქვენ არ ასრულებთ თქვენს თანამდებობაზე ფუნქციებს. ქართველი კაცი გამათხოვრეთ და საქართველო გარეშე ძალის მონად აქციეთ. ქართველ კაცს, — ინტელექტის, ცოდნისა და ნიჭის მიზნობრივად გამოყენების შესაძლებლობის ნაარზით, მუშაკის ზედა კიდურები შრომას გადააჩენით, მამაკაცი ქორუგის გარეშე „დაიკოდა“, მუღლესთან, მშობლებთან, შვილებთან და შვილიშვილებთან შერაცხინეთ, ჯანსაღი სახე კაცი, შრომის მოყვარე და გამრჯე, წინააღმდეგობა იკავებს რჩენა რომ შეეძლო, თქვენი „ბრძოლი“ პოლიტიკით, თვითონაც მშვიდი დატოვებო. შეკრებები ქუჩაში გამოსული ფეხით მოსარბულე 100000, გენგაბი 200000 და მეტი ქართველი დიდი უთხარით, — ამოიფხიკონ ჯიბეები. როგორ ფიქრობთ, რას ენახათ. მათ თქვენ და თქვენი გუნდის წევრებს (ზმირად უწინგურთ) რომ აქვს.

ბატონო პრეზიდენტო! თქვენ ერისა და ბერის წინაშე ბევრი დანაშაული გაქვთ ჩადენილი. მჯერა, რომ სულ მალე ვიქნები საზოგადოებრივი ბრალმძებელი და თქვენ და თქვენი გუნდის წევრებს, ყველა ერთად და თითოეულს ცალ-ცალკე წარუდგენ ბრალდებას.

თქვენ ის კაცი ხართ, რომელმაც საღერლეი აუშალო, საბაბი მოუცია აფსუაოკუბანტებს (თქვენ უნდა გცოდნოდეთ, თუ როგორი ბოლბა ჰქონდათ მათ, ჩვენ გან ხელის აქნევას როგორ

უცდიდნენ), შეიყვანეთ იქ ტანკებზე ამხედრებული შეიარაღებული ქართველი ბიჭები, რომელსაც შედეგად მოყვა სისხლი, რბევა, ნგრევა, წვა, ომში იმსხვერპლა ათასობით ჯარისკაცი და მშვიდობიანი ქართველები. განადგურდა ტყეწიკა, გადინდა უამრავი საცხოვრებელი სახლი და შეწინააღმდეგა რაც მთავარად, დაიღუპა ათასობით უდანაშაულო ადამიანი, უსახლკაროდ დარჩა (ორივე მხრიდან) ნახევარ მილიონამდე ადამიანი. თქვენ, როგორც მხედარი თმთავეარი, მოატყუეთ ხალხი, სოხუმის მოედანზე შეკრებილს განუცხადეთ, რომ ბრძოლა შეწყვეტილი იყო, თვითონ თვითმფრინავით გამოეშურეთ თბილისაკენ და ქალები, ბავშვები, უმწიკო ადამიანები წინასწარ განიარაღებულები შეატრევთ პარსისხლიან ჯალათებს, გამცემებულ „ბოვიკებს“, რომლებიც სულ რაღაც ათიოდ დღის წინათ სვამდნენ ქართველთა სისხლს და ტანადან მოცილებული თავებით მოედანზე ფეხბურთს თამაშობდნენ.

მე მიმანია, რომ აფხაზეთში დატრიალებულ ტრაგედიაში ლომის წილი თქვენს უგუნურ პოლიტიკას მიუძღვის. დროა, თქვენ ეს აღიაროთ და პასუხი აგოთ კანონის მთელი სიგრძნისა.

ისტორიაში არ მაგონდება შემთხვევა, მეფეს ხალხი მიეტოვებინოს, ლაჩრულად გაქცეულიყოს და ცივ ზამთარში, თოვლსა და ყაპში მშვირ-მწყურვალად ადამიანები გოლგოთას გზისთვის გაეყენებინოს.

აფხაზეთსა და ოსეთში დატრიალებულ უბედურებას

მიუმატეთ უგულობა, რომელსაც თქვენ და თქვენი გუნდის წევრები (თქვენი მამები ბლები) ირწვნი ხიზანთა მიმართ. თქვენი გათვლილი კაპიკები, თვეში 3 და 5 ლარი რომ არ ეყოფა ად-

ამიანს, ამაზეც არ დაფიქრებულხართ. მათ აბსოლუტურ უმრავლესობას არა აქვს არა თუ ცხოვრების, არამედ არსებობის პირობებიც.

ეგრეთნოდებული მოლაპარაკებები აფხაზეთთან და ოსებთან არის ხალხისათვის თვალბნელი ნაცრის შეყრა. რამდენი ათეული მილიონი დოლარი დაუჯდა გამცემებსა და მხედრებს ქვეყანას ეწევნება, რუსეთსა თუ სოჭში სიარული... ნაცვლად იმისა, რომ მოლაპარაკებისას გადანადგეს დავის მთავარი საკითხი, — პოლიტიკური საკითხის საკითხი, თქვენ ეჭიდებით მეორე და მესამეხარისხოვან საკითხს, მაშინ, როცა მონინალმდგე

(რბილად რომ ვთქვათ), დაპირისპირებული მხარე სხვანაირად უდგება ამ საკითხს, — მათ არ სურთ საქართველოს იურისპრუდენციაში ყოფნა, მათივე განცხადებით, უკვე აქვთ სუვერენული ქვეყანა და შეუძლიათ მხოლოდ თქვენთან ითანამშრომლონ თავიანთი საფუძველზე.

სხვა ფორმას ისინი არ ცნობენ და არც იზიარებენ.

სრული პასუხისმგებლობით ვაცხადებ: თქვენი პოლიტიკა და თქვენი დამოკიდებულებები აფხაზეთისა და ოსეთ-ქართველთა კონფლიქტში არ მონაწილეობენ.

მიმანია, რომ საკუთარი ხალხის, მოხუც-პენსიონერების, ინვალიდების დანაშაულის თანხების შესაღწევად აორთქლებ და სხვა მიზნებისათვის გამოყენება, დასამარხად გადანახული ფულების „შეფარება“ სცდება მსოფლიო თაღლითობის ნორმებს. ჩადენილია დიდი ბოროტება და დანაშაული, რომელმაც ბევრ თანამემამულეს მოუსწრაფა სიცოცხლე. თქვენი, როგორც პრეზიდენტი, მოვლუ ხართ, ხალხს წარუდგით პირისპირ და უთხრათ, სად წავიდა, რას მოხმარდა მილიონობით თანამემამულის ფული. პასუხი უნდა აგოთ თქვენ და თქვენმა გუნდმა ერთი მილიარდი საშინაო ვალის გამოც.

თქვენი, როგორც ქვეყნის ხელმძღვანელს, უსაზღვრო ძალაუფლებებით შემოსილს, მე, როგორც მოქალაქე, კონსტიტუციურ უფლება-მოთხოვნათა საფუძველზე, ბრალდება გიყენებ 2 მილიარდზე მეტი კრედიტის აღებას, კრედიტმა დააკაბალა ჩემი სამშობლო, ვალში ჩააგდო პატრონსა ადამიანები, მონ-

გატონ ედუარდ შავარდნაძე

გატონ ედუარდ შავარდნაძე

ქართველი
იატაკაშვიტის
მოქალაქე
(ანალიზის ცდა)

მეორე გვერდიდან

გადეროვნული სახელი „ქართველი“, ამ გამოთქმულ მოქმედებას ორ-სამ თაობაში გადამწყვეტი წარმატების გარანტია აქვს.

3. საქართველოს მოსახლეობა, მსოფლიოს ძირითადი დემოკრატიული ქვეყნებისგან განსხვავებით, 29%-ით არაქართველებისაგან შედგება (რუსეთის იმპერიის მიერ ორგანიზებული მიგრაციითა შედგება). დანაშაულებრივი სიბრძნე იქნება საქართველოს ნებისმიერი ხელისუფლების მხრიდან — იმის ანგარიშგაუწევლობა, რომ ამ ფაქტორს გავლენა აქვს შესაბამისი მოქალაქის მოსალოდნელ ქცევაზე (მოქმედებაზე) სხვადასხვა ექსტრემალურ სიტუაციაში. დოკუმენტებში ეროვნების აღუნიშნავობა სახელმწიფოს ართმევს, ჯერ ერთი, პროგნოზირების საშუალებას, მეორეც, დემოგრაფიული დინამიკის (სახელდობრ, საქართველოში ქართველი მოსახლეობის პროცენტული რაოდენობის და სხვა) ეროვნულ ჯგუფთა პროცენტული რაოდენობის) დაკვირვების საშუალებას (და შესაბამისად, რასაკვირველია, არსებული ხელისუფლების დადანიშნულების საშუალებას იმ ფაქტში, რომ საქართველოდ ეწოდება ეკონომიკური გაჭირვების გამო ძირითადად ქართველი მოსახლეობის ემიგრაცია ხდება).

დანაშაულებრივი არარეალიზება იმის ფიქრი, თითქოს არაქართველი მოქალაქის დოკუმენტებში მისი ეროვნების აღუნიშნელობა გამოიწვევს მისი ფუნდამენტური თვითიდენტიფიკაციის შეცვლას (გადანაცვლებას) თავის ეროვნებასთან იდენტიფიკაციიდან საქართველოს სახელმწიფოსთან იდენტიფიკაციისაკენ. რადგან შეუძლებელია თანამედროვე ადამიანის ცნობიერებიდან, მათ შორის — კავკასიაში მაცხოვრებლის ცნობიერებიდან მისი პიროვნების ერთ-ერთი ყველაზე ფუნდამენტური პარამეტრის — მისი ეროვნული თვითცნობიერების ამოშლა. საქართველოს სახელმწიფოებრივ მშენებლობაში საქართველოს არაქართველი მოქალაქის ორგანული ჩართვის ერთადერთი საშუალებაა მისთვის მისი ეროვნული იდენტობის დაცვისა და განვითარების გარანტიის მიცემა სახელმწიფოს დონეზე და მისი, ერთის მხრივ, ეროვნული (ეთნიკური) და მეორეს მხრივ, მოქალაქეობრივი (ანუ საქართველოს სახელმწიფოსთან გაიგივებული) ინტერესების პარამეტრის უზრუნველყოფა.

4. დოკუმენტებში ეროვნების აღუნიშნელობა გამოიწვევს პიროვნების ბიოგრაფიიდან მისი მოქალაქეობრივი ცნობიერებისათვის უმნიშვნელოვანეს აქტს — თავისუფალი ნებით თავისი ეროვნების

არჩევის (დადასტურების) აქტს, რაც იმაში გამომდინარეობს, რომ დოკუმენტის მიღების დროს ქალბერი ან ქალიშვილი ცნობიერად იღებს იმ ფაქტს, რომ პასპორტში უწერია „ქართველი“, „სომეხი“, „ოსი“ ან „ქურთი“. ამით ადამიანი თავისთავად იღებს ერისადმი კუთვნილებიდან გამომდინარე ყველა მოვალეობებს (რომელთა დიდი ნაწილი კანონში ფიქსირებული არაა და ვერ იქნება) და იცნობიერებს უფლებებს, რომლებიც აქედან გამომდინარეობენ. იგი თავს იცნობიერებს თავისი ერის ისტორიის ბედნიერ მემკვიდრედ და მის მომავალზე ზრუნვის (და არა მხოლოდ სახელმწიფოზე, როგორც ასეთზე, ზრუნვის) ვალდებულია. იმ შემთხვევაში, თუ მოქალაქე სხვა ერის დიასპორას ეკუთვნის, იგი იცნობიერებს მოცემულ სახელმწიფოში მისი ამ დიასპორის ეროვნული ინტერესებისა და მისივე მოქალაქეობრივი (ანუ ამ სახელმწიფოს მოქალაქეობიდან გამომდინარე) ინტერესების პარამეტრის ან ამ პარამეტრის სრულყოფის საჭიროებას, რის გარეშეც (ანუ მოქალაქეთა ერთობლივი სულისკვეთების გარეშე) სახელმწიფოებრიობა სულაც შეუძლებელია. რადგან სახელმწიფო საერთოდ (და ეროვნული სახელმწიფო კერძოდ) არ არის აქციონერული საზოგადოება, ხოლო მოქალაქეები არ არიან აქციონერები, რომელთაც ამ საზოგადოებასთან მხოლოდ პრაგმატული და დროებითი ინტერესი აკავშირებს. ამ ფუნდამენტური ფაქტის გათვალისწინებლობა მხოლოდ ჰუმანიტარული აზროვნების შეზღუდულობის ანუ ამ დარგში გაუნათლებლობის შედეგია და ამავე დროს უდიდესი მომავალ-ხიფათია მიზეზი, რომელსაც რეალობაზე თვალის დახუჭვა იწვევს.

ცნობილია, რომ სრულყოფილად ჯერ კიდევ სამოცდაათიან წლებში გეგმავდა პასპორტიდან ეროვნების აღნიშვნის ამოღებას და ამას ემხრობოდა ეროვნული ნიველირების (პირველ ყოვლისა — „მოკავშირე რესპუბლიკათა“ ე.წ. სატიტული ენების ნიველირების (ცნობილი ადებუტი სახაროვი.

საქართველოს ეროვნული და, მაშასადამე, დემოკრატიული ძალები არ შევურიგდებით ამ მდგომარეობას. ეს საქართველოსთვის სასიცოცხლო საკითხია, რომლისთვისაც უკიდურესი ზომების გამოყენება ღირს. პარლამენტს და პრეზიდენტს სიფრთხილე უნდა შეაჩერონ ამ კანონის მოქმედება და რეფერენდუმზე გაიტანონ საკითხი.

6. ნათაძე

როგორ უნდა დავიწეროთ საქართველოს ისტორია

(თეზისები)

1) ქართულ კულტურას ისტორიის წერის საკმაოდ მდიდარი ტრადიციები გააჩნია. ამის დასტური გახლავთ „ქართლის ცხოვრება“, კერძოდ, ვახუშტი ბატონიშვილის ცნობილი თხზულება, ახალ დროში ივანე ჯავახიშვილის „ქართული ერის ისტორიის“ ხუთტომეული.

2) დიდად სამწუხაროდ, საბჭოთა წყობილებამ და იდეოლოგიამ დიდი უარყოფითი დალი დამანია ქართული ისტორიოგრაფიის განვითარებას. ამიერიდან თვისებრივი, სიღრმითი განვითარების ნაცვლად ადგილი ჰქონდა რაოდენობრივ, ზედაპირულ განვითარებას (საისტორიო წყაროების გამოცემებს, ცალკეული საკითხების დამუშავებას). თუ ივანე ჯავახიშვილისთვის

მთავარ მიზანს შეადგენდა ისტორიის ფილოსოფიის დანერგა ჩვენი ისტორიის საფუძველზე, ამგვარი დიდი ამოცანის აღსრულების საჭიროებას უკვე ვეღარ გეზულობდნენ. ცხადია, ეს გარემოება აისახებოდა ჩვენი ისტორიის დანერგაზე. ფაქტია, რომ უკანასკნელი თვალსაჩინო წარმატება აღინშნული თვალსაზრისით გახლდათ 1993 წელს გამოსული საქართველოს ისტორიის სახელმძღვანელო, რომელიც თავისი მაღალი ღირსებით გამოირჩეული იყო მთელს საბჭოთა კავშირში. ეს ადვილად აისახება, რამეთუ წიგნის ავტორები იყვნენ ნიკოლოზი ისტორიკოსები (ივანე ჯავახიშვილი, ნიკო ბერძენიშვილი და სიმონ ჯანაშია). ამის შემდგომ საქართველოს ისტორიის სასკოლო სახელმძღვანელოების დონე ძალზე დაქვეითდა.

3) საბჭოთა კოლექტიური ისტორიის ფიქსიოლოგიიდან გამომდინარე, ქართველმა ისტორიკოსებმა მონიშნეს კოლექტიური ნაშრომის დანერგა. როგორც ვიცით, 1970-80 წლებში გამოქვეყნდა „საქართველოს ისტორიის ნარკვევების“ რვატომეული, რომელიც თავის დროზე და შემდგომში ქართული ისტორიოგრაფიის დიდი მიღწევად იქნა ჩათვლილი.

4) მაგრამ, თუ „მრავალ-

ტომეულ“ კრიტიკული თვალთახედვით განვიხილავთ, აღმოჩნდება რომ იგი ოდენ კომპილაცია ავტორთა (მშისა) მანამდე გამოქვეყნებული ნაშრომებისა. ჯერ კიდევ ანტიკურ ხანაში მშვენიერად იცოდნენ (არისტოტელემ და პოლიბიოსმა), რომ მთელი მთლიანობა მხოლოდ ცალკეული ნაწილები შეგროვების შემთხვევაში შეიძლება როდის წარმოადგენდეს მთლიანობის სურათს.

5) ზემოთქმულისაგან განსხვავებით ქართველმა ისტორიკოსებმა დღემდე ვერ გაიცნობიერეს, რომ ქართული ისტორიული პროცესის ცალკეული მომენტების დამუშავების შემდგომ აუცილებელი გახლავთ საისტორიო სინთეზი, რომელიც, ცხადია, კოლექტიური ძალისხმევით ვერ მიიღწევა. ეს უნდა გააკეთოს ერთმა ან რამდენიმე გამოჩენილმა (ნამდვილად) პროფესორმა. ამის თაობაზე ჩვენი დიდი ეროვნული გერონტი ტიქოძე ორმოცი წლის წინათ წერდა: „ჩვენმა მკვლევარებმა — ვახუშტი ბატონიშვილმა, მარი ბროსემ, დიმიტრი ბაქრაძემ, თედო ჟორდანიამ, ექვთიმე თაყაიშვილმა, ივანე ჯავახიშვილმა, კორნელი კეკელიძემ და სხვებმა არსებითად დაასრულეს ისტორიული მასალების ძიების და კრიტიკული შემოწმების საქმე.

ახლა საჭიროა ისტორიკოსი, რომელიც საქართველოს ისტორიას ზოგადი ფილოსოფიური თვალსაზრისით შეხედავს და ერთ მონუმენტურ მხატვრულ სურათს დახატავს“. ვიმეორებთ, მრავალციფრული კოლექტიური მცდელობა ამ მხრივ უშერასკევტოა. რასაკვირველია, თუ სათანადო ეკონომიკური-ფინანსური შესაძლებლობანი იქნება, ვთქვათ 120 ქართველი ისტორიკოსის შეუღება 10-ტომიანი მრავალტომეულის დანერგა, მრავალი ათეული ისტორიკოსი დანერგ მსოფლიო ისტორიას, ალმოსავლით ისტორიას, I და II მსოფლიო ომების ისტორიას და ა.შ., მაგრამ ამგვარ ნაწარმოებებს რაიმე მნიშვნელოვანი სამეცნიერო ფასეულობა არ ექნებათ.

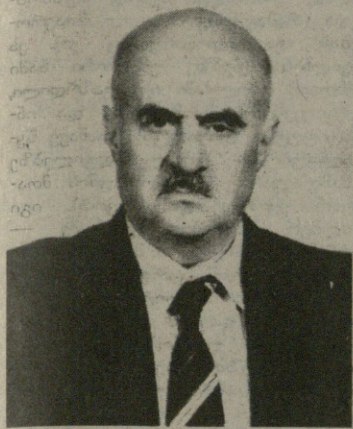
6) ქართველმა ისტორიკოსებმა ჯერ გაუშუბრყვილოდ ირწმუნეს, რომ ე.წ. მარქსიზმ-ლენინიზმის ბაზაზე დაყრდნობით შეიძლება ახალი, ივანე ჯავახიშვილის შემდგომი ეტაპის დაფუძნება საქართველოში. ახლაც ასევე არანაკლებ მიაბიჭურად სჯერათ, რომ სათანადო ფილოსოფიური და მეთოდოლოგიური მომზადების გარეშე შეიძლება კერძოდ საქართველოს ისტორიის დანერგა. მაგრამ გადის

გატონ ედუარდ შავარდნაძე

გითი და ჩაელობა ენეკბეტიკაში

ქართველთა (და არა მარტო ქართველთა), ასეთმა „ოჯახურმა პროტექტმა“ იქნებ მაინც დააფრთხის ის, ვისაც ეს ეხება და... ან მაინც „მოზრუნდეს“ ტყვეს (და საკუთარი თავისაც) გადსარჩენად.

რედაქციისათვის: წინააღმდეგობრივი საფურადღებოა იმით, რომ მასში მოცემული საგანგაშო ცნობები ჩვენს ტყვეებს ეკონომიკური და პოლიტიკური პროცესების შესახებ კონკრეტულია. საჭიროდ მიგვაჩვენია, გითხველს შევასვენოთ, რომ საქართველოში დღეს მიმდინარე ანტისახელმწიფოებრივი პოლიტიკის მიზეზთა შესახებ სხვა თვალსაზრისი არსებობს (ჩვენს მიერ გაზარდული): რომ ანტისახელმწიფოებრივი პოლიტიკის ძირითადი წყაროა რუსული იმპერიული ძალებისა და მომდინარე შეკვეთა, ხოლო „მაფიური-კაპიტალი“, რომელსაც ატყობს ახსენებს, მხოლოდ მეორე, დამატებითი ფაქტორია, მისი მავნე მოქმედების ალკვეთა და საქართველოსადმი ცივილიზებული მსოფლიოს დამოკიდებულების რადიკალური გაუმჯობესება (კერძოდ, ეკონომიკური კურსის მზერა ადვილად შეგვიძლია, თუ საქართველო დათმობს რუსეთის სამხედრო და პოლიტიკური სატელიტის როლს და რეალურად ჩაიხშება დემოკრატიული მსოფლიოს სისტემაში.

ოსკარ საბარტელოვი

ზიდა მარტოვილი კონფლიქტისათვის.

საქართველოში 1922 წელს რუსი ოკუპანტების მიერ „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ შექმნაზე და ამ აქტის წინაშე წარმოადგენდა მოწინააღმდეგე 1919-1920 წლებში, ისევე როგორც საქართველოში ოსთა შემოსახლების ისტორიაზე, საკმაოდ დიდი ლიტერატურა არსებობს. 1922-1989 წლების ცხინვალის ზონის ოსეთის ავტონომიური ოლქის არსებობის მომავალი მკვლევარი იმდენივე იქნება ამ დროის პროცესები არაპირდაპირი გზით შეისწავლოს, როგორცაა მათი ტენდენციური ასახვა საბჭოთარ პრესაში, სამეურნეო და სხვა ორგანიზაციებში მასალები და ზოგი სხვა. კავკასიის ლეგების მომსახურებისაგან განსხვავებით, ოსების, ისევე, როგორც აფსუების ჩამოსახლების საქართველოს ტერიტორიაზე კონფლიქტური ბარში ისტორიულად კონფლიქტური სახე არ ჰქონია. ასევე, არც იმ ასიათასი ოსის ცხოვრებას საქართველოში, რომლებიც მათთვის შექმნილი ტერიტორიული ავტონომიის — „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ — გარეშე მოსახლეობდნენ და მოსახლეობდნენ. უფრო მეტიც: კონფლიქტის ან, თუ გნებავთ, უბრალო ანტიპათია ერთმანეთისადმი არც იმ ხელოვნური „ოლქის“ ქართველ და ოს მოსახლეობაში არსებობდა გარდა იმ ადამიანის ტრადიციული თუ სხვა სახის ინტელიგენტური შრეებისა, რომლებიც ოსი მოსახლეობის შიგნით გამოირჩა სსრკ-ს „განმათავისებელი“ პოლიტიკის შედეგად. აგრარული სოფლები უმინაწილო გლეხისა მინათმფლობელისადმი, რაც მენშევიკების დროინდელი ოსური მოძრაობის ძირითადი სტიმული იყო (რა თქმა უნდა, რუსულ ბოლშევიკურ ინსტიტუტთან ერთად), ჩვენი დროისათვის თუ მთლად არ გაქრა, შესუსტდა მინც და ეს არცაა გასაკვირი, ვინაიდან საკონფლიქტო ნაკადი მინათმფლობელობის ყოველგვარი შესაძლებლობა თითქმის საბუდამოდ აღკვეთა. რა თქმა უნდა, ქართველებისადმი ზოოლოგიური სოფლებით იყვნენ დაუმტყუნელი „ბოლშევიკური“ „მაუზეუმისტიკა“, რომლებიც 1919-1920 წლებში ანტიქართული გამოსვლებიდან იყვნენ შემორჩენილი, და — იყვნენ შემორჩენილი, და — რაც საბჭოთა წყობისთვის სასეზონო კანონზომიერია — „მეტყველებასთან“ ასე თუ ისე პროფესიულად მიახლოებული პრეზიტივები, რომელთა — რაკი „სამხრეთ ოსეთი“ დაარსებული იყო — მისთვის ისტორიის შეთხზვა ევალებოდა.

შენიშნავ: აგრარულ სოფლებს, რომლებიც ელაპარაკებოდნენ, წარმოშობის კონკრეტული თარიღი აქვს. საქართველოში ბატონყმობის გაუქმების შემდეგ (1864წ) უყმებოდ დარჩენილმა ქართველმა მემამულეებმა ქედის ჩრდილოეთიდან ხიზნებად ისევე ჩამოყვანა დაიწყეს თავისი მამულების დასამუშავებლად. ამ პროცესს მასობრივი ხასიათი ჰქონდა არა მხოლოდ ლიხვის, ფრინეს, ფცის, ლეხურას და ქანის ხეობებში, რომლებსაც ოსეთისაგან მხოლოდ კავკასიონის მთაგორა ქედი ყოფს, არამედ აღმოსავლეთ საქართველოს მრავალ სხვა ადგილსაც. გასული საუკუნის დამლევის რუსული აღწერებში აღმოსავლეთ საქართველოში უკვე დაფიქსირებულია საკმაოდ მრავალრიცხოვანი ოსური მოსახლეობა, მაგრამ მათ შორის არცერთი არაა მინის მფლობელი. ამგვარად, არ-

ნოღარ ნათიქა:

რას ვიცით

სებობს პრინციპულად სასოფლო-სამეურნეო მოსახლეობა მინის გარეშე, რაც, თავისთავად, საკმარისი წინამძღვრია აგრარული კონფლიქტისათვის.

საქართველოში მაცხოვრებელ განსხვავებულ ეთნიკურ ჯგუფთა შორის ოსობა ქართველობასთან ყველაზე მეტად ინტეგრირებული ჯგუფი იყო — თითქმის სომხებზე და ბერძნებზე მეტადაც კი. დაბეჭდებით ვერ ვიტყვი, მაგრამ რამდენადაც ვიცი, ქართულ-ოსური შერეული ოჯახების რაოდენობა პროცენტულად სჭარბობდა (და სჭარბობს) ყველა სხვა შერეულს, ქართველების მონაწილეობით. თქმულს ერთი მცირე შენიშვნა უნდა დავსძინოთ, რათა დავახსოვოთ ზემოთ ნათქვამი ყოფილი ავტონომიური ოლქის გარეშე მაცხოვრებელი ოსების სულისკვეთების შესახებ. ზოგან — როგორც, მაგალითად, ბაკურაშში, სადაც ოსები სოფლის მოსახლეობის ნახევარს მაინც შეადგენენ, თუ მეტს არა, — ოსები ცნობიერებისა და ქვეცნობიერების ყველა დონით საქართველოს სახელმწიფოებრიობის სისტემაში ორგანულად ჩართულნი იყვნენ და არიან. შეიძლება, თამამად ვთქვათ, რომ თავისი სახელმწიფოებრივი იდენტურობის, როგორც საქართველოს მოქალაქეებისა ანუ ქართველებისა ამ აზრით, მათ მკაფიოდ გამოკვეთილი ჰქონდათ და აქვთ. ერთადერთი, რაც პატარა განსხვავებას ქმნიდა ადგილობრივ ოსებსა და ავტონომიურ ქართველ მოსახლეობას შორის, ის იყო, რომ ამ განთქმულ სათხილამურო-ალპურ კურორტზე რუსეთის სპორტული სამყაროს უზარმაზარი მონაწილეობის პირობებში ისინი შედარებით უფრო ადვილად ახდენდნენ თითო-ორი ოსის სპორტული რუსიფიკაციას, ანუ მის ჩაბმას თავის სისტემაში მწვრთნელად, მწვრთნელად, ბაზის დირექტორად, ინვენტარის გამკრავებელი პუნქტის გამგედ და ა.შ. მის რუსული „სლენგით“ ალაპარაკებას სამუშაო საათებში და ა.შ., ვიდრე იმავე სოციალური წრისა და იმავე დონის განათლების მქონე ქართველისა (ყველა სხვაზე მეტად ამ ფუნქციისათვის სომხობა ერჩიათ, რომელიც ბაკურაშში სულ რამდენიმე პროცენტია). ზოგან, პირიქით, ქართველობისა და საქართველოსადმი დაპირისპირების ჩუმი, კერძო ოსების გულშიც ისე ღვირდა, როგორც სხვა არაქართველი მოსახლეობის გულში. ავთანდილ პოპიაშვილს უამბიან ჩემთვის, რომ დედოფელისწყაროს რაიონის სოფლებში სახალხო ჭიდაობისას, როცა ხალიჩაზე ქართველი და არაქართველი (ლეკი, ოსი) არიან, ადგილობრივი ლეკებიც და ოსებიც ყოველთვის შემატკიცობენ არაქართველს, განურჩევლად იმისა, მათი ეროვნებისა იგი თუ არა. მაგრამ ეს ისეთი მსუბუქი ნუანსი გახლავთ, რომელსაც პრაქტიკულ პოლიტიკასთან შეხება არა აქვს.

ერთი ქართველი ანალიტიკოსი-მემუარისტი, ეხება რა აფსუებისა და ოსების ანტიქართულ გამოსვლებს ჩვენი საუკუნის სამოცდაათიანი წლებიდან დღემდე (აფსუებისას კი უფრო ადრინადაც), წერს, რომ დიდი შეცდამაა, როცა ქართველები ამ სეპარატისტულ გამოსვლებს რუსების ნაკარნახევად თვლიან იმის გამო, რომ ეს გამოსვლები, როგორც წესი, ქართულ ეროვნულ გამოსვლებს ეთხვევა ხოლმე, საქმე ასე მარტივად არ არის. პირიქით, აფსუები და ოსები, იცოდ-

ნენ რა, რომ რუსეთი დაინტერესებული იყო მუდამ ქართული ეროვნული მოძრაობის პარალელურად, ყოველთვის თვითონ არჩევდნენ ხოლმე თავისი გამოსვლებისათვის ისეთ დროს, როცა რუსები განსაკუთრებით გაღიზიანებული იყვნენ ქართველების მიმართ მათი ანტირუსული გამოსვლების გამო. მაგრამ მე ეჭვი მეპარება, ეს შესაძლებელი ყოფილიყო, მიუხედავად იმისა, რომ ქართულ გამოსვლასა და აფსურ გამოსვლას (აგრეთვე ოსურ გამოსვლას) შორის ყოველთვის რაღაცა მცირე ინტერვალი რჩებოდა, რაც თითქმის იმას უნდა გავიგებდნენ, რომ გამოსვლის მომზადება ქართული გამოსვლის შემდეგ იწყებოდა, რომ არცერთს ამ სეპარატისტულ გამოსვლას იმ დროს ამდენი დამოუკიდებლობა არ გააჩნდა. მოვიყვან ერთ ეპიზოდს. საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის 1988-1989 წლებში აღმავლობას მოჰყვა საერთო პოლიტიკური გააქტიურება. 1989 წლის ივლისშია მოხდა სოხუმში თავდასხმა ქართული უნივერსიტეტის წინ შეკრებილ ქართველ აბიტურიენტებსა და მათ გულშემატკივრებზე და მსხვერპლი. როგორც მაშინ გვიამბო-

ნენ, რომ რუსეთი დაინტერესებული იყო მუდამ ქართული ეროვნული მოძრაობის პარალელურად, ყოველთვის თვითონ არჩევდნენ ხოლმე თავისი გამოსვლებისათვის ისეთ დროს, როცა რუსები განსაკუთრებით გაღიზიანებული იყვნენ ქართველების მიმართ მათი ანტირუსული გამოსვლების გამო. მაგრამ მე ეჭვი მეპარება, ეს შესაძლებელი ყოფილიყო, მიუხედავად იმისა, რომ ქართულ გამოსვლასა და აფსურ გამოსვლას (აგრეთვე ოსურ გამოსვლას) შორის ყოველთვის რაღაცა მცირე ინტერვალი რჩებოდა, რაც თითქმის იმას უნდა გავიგებდნენ, რომ გამოსვლის მომზადება ქართული გამოსვლის შემდეგ იწყებოდა, რომ არცერთს ამ სეპარატისტულ გამოსვლას იმ დროს ამდენი დამოუკიდებლობა არ გააჩნდა. მოვიყვან ერთ ეპიზოდს. საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის 1988-1989 წლებში აღმავლობას მოჰყვა საერთო პოლიტიკური გააქტიურება. 1989 წლის ივლისშია მოხდა სოხუმში თავდასხმა ქართული უნივერსიტეტის წინ შეკრებილ ქართველ აბიტურიენტებსა და მათ გულშემატკივრებზე და მსხვერპლი. როგორც მაშინ გვიამბო-

ნენ, რომ რუსეთი დაინტერესებული იყო მუდამ ქართული ეროვნული მოძრაობის პარალელურად, ყოველთვის თვითონ არჩევდნენ ხოლმე თავისი გამოსვლებისათვის ისეთ დროს, როცა რუსები განსაკუთრებით გაღიზიანებული იყვნენ ქართველების მიმართ მათი ანტირუსული გამოსვლების გამო. მაგრამ მე ეჭვი მეპარება, ეს შესაძლებელი ყოფილიყო, მიუხედავად იმისა, რომ ქართულ გამოსვლასა და აფსურ გამოსვლას (აგრეთვე ოსურ გამოსვლას) შორის ყოველთვის რაღაცა მცირე ინტერვალი რჩებოდა, რაც თითქმის იმას უნდა გავიგებდნენ, რომ გამოსვლის მომზადება ქართული გამოსვლის შემდეგ იწყებოდა, რომ არცერთს ამ სეპარატისტულ გამოსვლას იმ დროს ამდენი დამოუკიდებლობა არ გააჩნდა. მოვიყვან ერთ ეპიზოდს. საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის 1988-1989 წლებში აღმავლობას მოჰყვა საერთო პოლიტიკური გააქტიურება. 1989 წლის ივლისშია მოხდა სოხუმში თავდასხმა ქართული უნივერსიტეტის წინ შეკრებილ ქართველ აბიტურიენტებსა და მათ გულშემატკივრებზე და მსხვერპლი. როგორც მაშინ გვიამბო-

ოსური გამოსვლა 1989 წელს

1989 წლის გაზაფხულზე ცხინვალში რაღაცა ყრუ მოძრაობა იყო უკვე ორგანიზებული. ხან წყალსადენში ინფექციის აღმოჩენა გახდა მიზეზი საოლქო კომიტეტის მშვიდი და უპრეტენზიო მდივნის — სანაკოვეის გადაყენების მოთხოვნისათვის (ცხინვალში, სხვა კაცის დანიშვნის მიზნით, რომელიც სეპარატისტებისთვის უფრო ხელსაყრილი იყო), ხან — ქართული ენის გაფართოვების სწავლების პროგრამის გამოქვეყნება, რომელიც სრულებით არაფრით კვეცავდა ოსური ენის გამოყენებას ან უფლებებს (იმის თქმა, რომ სეპარატისტთაგან ვინმე ოდნავ მაინც ზრუნავდა ოსური ენის უფლებათა გაფართოებაზე, დიდი

გაზვიადება იქნებოდა. ოსები-სათვის ამ კონტექსტში საორიენტაციო იყო რუსული ენა და არა ოსური. თამაშდებოდა ეროვნულად მოტივირებული დაპირისპირების ტიპურად საბჭოური სცენარი: ცნობილი იყო, რომ სეპარატისტთა ერთერთმა ლიდერმა, ჩოჩიევმა (იხილეთ, რომ იგი უშიშროების მაიორი იყო), თანადგომის წერილი გაუგზავნა აფსუ სეპარატისტების ლიდერებს (ეს ფრთხილად არაშთაბეჭდავი პიროვნება გაეცანი კონფიდენციალურ „კონფლიქტოლოგიურ“ კონფერენციაზე 1992 წელს). თამაშდებოდა პატარა ოსი ხალხის სამართლიანი გამოსვლა უფრო დიდი ქართველი ხალხის მიერ ჩაგვრის წინააღმდეგ. ალბათ ძელი არ არის (თუკი ოდნავ ჩაეძიეთ) უშუალოდ მემკვიდრეობითობის მითითება ამ ევროპოვანი სცენარის განხორციელების არა მხოლოდ სხვადასხვა საფეხურების, არამედ 20-იანი წლებისა და დღევანდელი მოვლენების მოქმედ სეპარატისტულ ბირთვს შორის. ერთი ყველაზე აგრესიული ოსი ლიდერთაგან, კულუმბეგოვი 1919 წლის ზემოხსენებულ „მაუზეუმისტიკა“ ოჯახიდან იყო. საბჭოთა გენერლებიც ჰყავდათ აქტივში, ოღონდ არა საქართველოში დაბადებულები და მაცხოვრებლები, არამედ „ჩრდილო“ ოსეთის მკვიდრნი. არავითარი მხარდაჭერა იმ ოსებისგან, რომლებიც საქართველოში, მაგრამ ოლქის გარეშე ცხოვრობდნენ, მათ არ ჰქონდათ (და არც მაინცდამაინც „ავტონომიური ოლქის“ ოს მოსახლეობაში).

ზემოთ ვთქვი, რომ 1989 წლის დასაწყისში ივნისში ერთ საღამოს ჩვეულებრივად ხალხმრავალ შეკრებაზე კინოს სახლის წინ, (ეს ხალხი მოდიოდა ხოლმე ძირითადად, ქვემო ქართლის ამბის გასაგებად) ორი ოსი მოვიდა. მათში ერთი დამამახსოვრდა, რადგან თავი ცხინვალის (ან, შესაძლოა ოლქის) აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილედ გამაცნო. ახალგაზრდა კაცი იყო, საშუალოზე დაბალი. სერიოზულ და დინჯ შთაბეჭდილებას ტოვებდა. მათი მოსვლის მიზანი იყო ეროვნულ მოძრაობასთან კონტაქტის დამყარება იმისათვის, რომ მიმავალს რაიმე გაუგებრობა არ მომხდარიყო. გამოვიდა კიდევ ერთი, თავისი სათქმელი თქვა. აუდიტორია სრული გაგებით შეხვდა. რომ მიდიოდნენ, მე ვუთხარი მაინც იმ თამაშდომარის მოადგილეს: „ვიცი, რომ შეგიძლიათ ბრძოლა დაგვიყვით და დიდი პრობლემები შეგიქმნათ-მეთქი, მაგრამ სჯობია, ჩვენივესა და თქვენთვისაც, ამას ნუ იზამთ-მეთქი“. დამეთანხმა, რასაკვირველია, და წავიდა. ჩვენი საუბარი უფრო რუსულად იყო, ვიდრე ქართულად, თუმცა საქართველოში არაა ოსი, რომელმაც ქართული არ იცოდეს.

აქ უსათუოდ უნდა მოვიგონოთ ერთი ეპიზოდი, რომელიც ზემოთაც ვახსენე გაკვირვებით. 1989 წლის 8 ივლისს ცხინვალში „ოპოზიციური“ ოსური მიტინგი ჩატარდა. მოედანზე 2-3 ათასი სული იდგა, ოსები და ქართველები. ისინიც და ესენიც, გარდა ორგანიზატორი ჯგუფისა, მისულებლად უფრო იყვნენ მისულები, ვიდრე მონაწილეები. თბილისიდან მე და ჯემალ ჯიქია ვიყავით ასულნი ჯემალის მანქანით და ჩვენი ორგანიზატორები ჩადილბა ერთი იყო: თუმცა შინაარსით მიტინგი ძალიან აგრესიული იყო (ოსურ გამოსვლებზე მე და ჯემალს ნაცნობი გვიტარებდა, რუსული და მცირერიცხოვანი ქართული ჩვენი თვი-

თონ გვესმოდა), მას არანაირი მუსტი არ ჰქონდა. ეს ზარმაცი მიტინგი იყო. განწყობილების „გაზურბას“ ის-ის იყო იწყებდნენ და მოსახლეობის აყილი-ბაში პირველ ნაბიჯებს დგამდნენ.

რომ წამოვედით მიტინგის დამთავრების შემდეგ, ცოტა შეფერხდით, რადგან გზა სასაფლაოსკენ მიმავალ მჭიდრო კოლონას ჰქონდა გადაკეტილი, რომელიც „გმირების“ — „ეროვნული“ კონფერენცია — გამოცხადებული მენშევიკების დროინდელი ბანდიტების საფლავთა მოსახალხოვლად მოდიოდა (8 ივლისიც მენშევიკების დროინდელი ერთ-ერთი „თარიღი“ იყო). ათიოდე წუთს უკან მივეყვებოდით უნდა თუზაზმო კოლონას, რომელსაც ხელში გვირგვინდებოდა ენთუზიატები მოუძლოდნენ, და ჩემს თავს ვაკვირდებოდი, რომ არავითარი შინაგანი სტიმული არ მქონდა, ამ ხალხისადმი, მიუხედავად წელან მოსმენილი აგრესიული სიტყვებისა, იოტისოდენი მტრობა მეგრძნო. გამოიკვია, რომ ჯემალის განწყობილებაც ასეთი იყო. რასაკვირველია, აქ თავის როლს თამაშობდა ისიც, რომ ყოველივე ეს იმ დროს ქვემო ქართლში გაღვივებული ბევრად უფრო მწვავე და მასშტაბიანი კონფლიქტის ფონზე ხდებოდა — კონფლიქტისა, რომელშიც მთლიანად ვიყავით ჩაბმული და რომელიც, შიდა ქართლის კონფლიქტისაგან განსხვავებით, მაინც უსისხლოდ დამთავრდა იმ ეტაპზე.

სამწუხაროდ, დაახლოებით ამ კვირებში ცხინვალში დაიწყო სიარული „ხალხური დიპლომატიის“ სახელით ერთმა ჯგუფმა, რომელმაც, ჩემის აზრით, არც ისტორია იცოდა, არც კონკრეტული მდგომარეობა, არც პრობლემა, არც თავისი (ე.ი. ჩვენი ქვეყნის) შესაძლებლობანი და არც პარტნიორის შესაძლებლობანი და სრულებით უპასუხისმგებლო შეპირებებით იხეჭდა კეთილშეგობრივი შეხვედრა-დამშვიდობების შესაძლებლობას, რასაც თავისთავს რატომღაც წარმატებად უთვლიდა. რწმუნება, რა თქმა უნდა, ამ ადამიანებს არაფერი და არაფრისა ჰქონდათ, გარდა იმისა, რომ, რაკილა ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობაში ჩაერთნენ სხვათა უმრავლესობაზე უფრო ადრე, ამით თავს პოლიტიკური ელიტის წინააღმდეგ იდგნენ. ამგვარი მოხალისეობა დღესაც დადიან იმავე ცხინვალში და მათი ძირითადი ილუზია ზემოხსენებული „სახალხო დიპლომატიის“ ხელოვნებაში ისევ სხვა ვერა არის რა, თუ არა რაც შეიძლება მკვეთრი და ლანძღვა-გინების გამოგზავნა იმ თანამემამულეებისაგან, რომლებიც ერის, ქვეყნისა და სახელმწიფოს ინტერესთა დაცვის მიმე ტვირთს იდებენ თავს.

მაგრამ ეს სხვათა შორის, წელან ვახსენე იმავე წლის 8 ივლისს შინაარსით აგრესიული (ანტიქართული), მაგრამ განწყობილებით დუნე მიტინგი ცხინვალში. ამ მიტინგის განწყობილებიდან და მასშტაბიდან იმ უფრო გვიან „აგორებულ“ კონფლიქტის მასშტაბამდე და განწყობილებამდე, რაც, ვთქვით, ზუსტად ექვსი თვის თავზე, ე.ი. იმავე წლის ბოლოს არსებობდა იმავე ზონაში, მოვლენათა ბუნებრივი განვითარების პირობებში ექვს თვეს კი არა, ერთ-ორ წელს უნდა ჩაველი. ჩვენი ვიცოდით, რომ ოსები გეგმაზომიერად იარაღდებოდნენ. ხან საიდან, ხან საიდან (უფრო რაიონიდან, ვიდრე ქ. ცხინვალისა, მაგრამ ცხინვალშიც არაერთი ფაქტი იყო ამისა), მოდიოდა ცნობა, რომ ვიღაცამ იარაღი შემოიტანა, ან შემოაქვს, ან აქვს. სადაც ოქტომბრის შუა რიცხვებში ნალჩიკში რომ ვიყავით ჩასული რვა კაცი „კავკასიის მთიელ ხალხთა ასამბლეის“ (შემდგომში „კონფედერაციის“) ანტიქართულ ბუნაგში ჩვენი ქვეყნის დაუძინებელი მტრისა და სუკის აგენტის შინაბოვის მინვევით (ან, თუ გნებავთ, მიტყუებით, თუმცა რეალურად მის ყველა ხრიკ და სულისკვეთება გაშივნი დღესავით ცხადი იყო), იქ უკვე მოგვიხდა თქმა კათედრადან (რადგან ამის ცნობე-

მეზოთე გვერდიდან

ნოდარ ნათაქა:

რას ვიცი

ბი გვერდიდან), რომ ოსებს საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების წინააღმდეგ საბრძოლველად ხუთი ათასი ავტომატი ჰქონდათ შეძენილი. და ეს მაშინ, როცა საქართველოს მთელ შინაგან საქმეთა სამინისტროს (სხვა შეიარაღებული ძალა კი ამ დროს საქართველოს ხელისუფლებას არ გააჩნდა) სულ რამდენიმე ასეული ავტომატი ჰქონდა დარჩენილი მას შემდეგ, რაც სსრკ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ მასზე როცხული 17 ათასი ავტომატი ჩამოართვა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრმა გორგოძემაც მათ ეს იარაღი მორჩილად გადასცა.

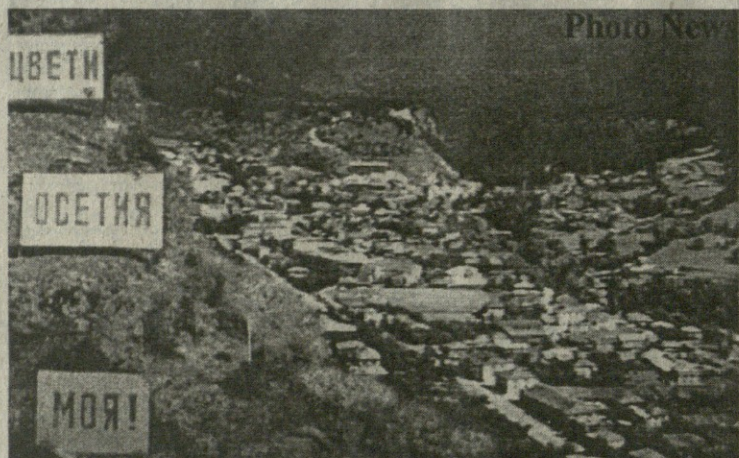
შესაძლოა, შეცდომაც იყო, შესაძლოა — სწორიც, რომ ზვიად გამსახურდიამ ამ დროს გასულიყო მიტინგები წამოიწყო უკანონო „ოლქის“ რაიონებში ქართველი მოსახლეობის გასამხრევებლად და მისთვის ყოველდღიურ ინტერესებს მიღმა მდგარი ისტორიულმა მშტაბიანი ეროვნული საშიშროების შესახებ საუბრებზე. შესაძლოა-მეთქი, იმიტომ ვამბობ, რომ ვერავითარი სიფრთხილე, ტაქტი, თავდაჭერა თუ თავშეკავება საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი პარტიების მხრიდან ვერ შეაკავებდა და ვერ შეაჩერებდა ანტი-ქართული მოქმედების და ამ მოქმედებისათვის მზადების იმ გეგმავობიერ პროცესს, რომელსაც ზესახელმწიფო აფინანსებდა, ჭურჭვავდა და აორგანიზებდა. ეს ერთი მხრივ, მეორე მხრივ კი ჩვენ ხელთ არ იყო არანაირი ძალა მოვლენებზე ფიზიკური ზემოქმედებისა — ანუ იმისა, რაც დიდი მასის თვალში ყველაზე მეტად შთაბეჭდილია, და ამიტომ ჩვენთვის კონფლიქტის გადაწყვეტილება დროში უფრო ხელსაყრელი იყო, ვიდრე მისი ასეულერაცია. ჯამში მაინც ვფიქრობ, რომ კურსის აღება ქართველი მოსახლეობის გამხრევებაზე სეპარატისტების პირობით — და არა, პირუტყვ, მისთვის მოთმინებისკენ მონდობაზე — სწორი იყო, და ამ ჩემს აზრს უყოყმანოდ მიმაგრებს ის, რომ შიდა ქართლის ქართველი მოსახლეობა, მიუხედავად ყველაფრისა, არ შეშინდა. დეტალებზე ქვემოთ ვილაპარაკებ. ამ მხოლოდ შევნიშნავ დამატებით, რომ 1990 წლის 11 დეკემბერს საქართველოს უზენაესი საბჭოს მიერ უკანონო ტერიტორიული ოსური ავტონომიის გაუქმება ამ საბჭოს, როგორც დემოკრატიულად არჩეული უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოს, მოვალეობა იყო, რაც ლოგიკურად შეუთავსებელი იყო და არის ქართველი ავტონომიური მოსახლეობისათვის „მოთმინებისკენ“ მონდობისათვის.

დავუბრუნდები თხრობას. პირველი ასეთი მიტინგი ჩატარდა ახალგორში (იმ დროს — ლენინგორში) 1989 წლის ოქტომბრის დამლევს. იქ რამდენიმე ავტობუსით ჩავდიეთ და რაიონული ცენტრის მთავარ მოედანზე შეგროვილ ხუთასობამდე კაცსა და ქალს ორიოდე საათის მანძილზე რამდენიმე გამამხრევებელი სიტყვა უთხარით. რომ შევდიოდით ობისის მხრიდან რაიონის ტერიტორიაზე გავლა მოგვინება ფოლადის მილითა და თუნუქით აგებული კამარაში, წარწერით „ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ“ ვილაპარაკებდით თაობის წინააღმდეგ მოსული გადამთიელი ოკუპანტის ენაზე მომწყვლად გეპატივებოდა და ნებას გვრთავდა ფეხი შეგვედგა ჩვენს მამაპაპურ მიწაზე, რომელზედაც პრეისტორიიდან დღემდე მხოლოდ ჩვენს ერს უცხოვრია, გვეპატივებოდა ჩვენი ქვეყნის შუაგულში, რომელიც ამჟამად არა ჩვენი ეროვნის, არამედ მისი ეთნოსის სახელს ატარებდა. ამ სულის შემძვრელსა და გულის ამმღვრე მოულოდნელ შეურაცხყოფას იქათობისას არავინ გამოხმაურებოდა. მაგრამ აქეთობას კი ავტობუსები ურთიერთშეთანხმებლად გაჩერდა ამ სულთმი ჩამფურთხებულ მონუმენტთან, რომელიც მილიციის საგუშაგოდან ოცდაათიოდე მეტრში იყო მოთავსებული და ავტობუსებში მსდგომი რამოდენიმე წამის უმალ გარეთ გამოიშალნენ. ერთი საათის ხელშეშვლი, მაგრამ მწარე შრომის შემდეგ მილ-თუნუქის მონუ-

მენტი, ამოძირკველი და დამტრეული, გზის აქეთ-იქით ეგდო. დღეს, მიუხედავად საქართველოს ხელისუფლების კაპიტულანტური კურსისა და ფრაზოლოგიისა, იგი არ არსებობს, რადგან ახალგორის ქართველი მოსახლეობა ამას დაუშვებლად რაცხს. საგუშაგოსთან შეკრებილმა მილიციელებმა თავიდან ბოლომდე უყურეს ამ მოქმედებას, მაგრამ ხმა არავის არ ამოუღია.

შემდგომი მიტინგი ერედში იყო დათქმული (ზვიადის მიერ). იქ მე დამაგვიანდა, რადგან „აგრომრენის“ მმართველის კაპიტულანტური შეტევა იყო 1944 წელს მესხეთიდან გასახლებული მუსლიმანების და მათი ჩამომავლების წარმომადგენლებთან, სადაც ჩემი ყოფნა აუცილებლად მიმართდა. დამთავრებისთანავე დავადექი გზას (ფილაქ, „013“ მყავდა) და ერედში შებინდებისას მივედი. მიტინგი დამთავრებული იყო, სუფრის ბოლოსა მივუსწარი. ჩემი შთაბეჭდილება იყო, რომ ეს აბსოლუტურად უარყოფითი მოსახლეობა სრულებითაც არ აპირებდა კაპიტულაციას მზარდი აგრესიის წინაშე, რომელ-

ცხოვრებოც (ყოფილი ფეხბურთელი) და სხვებიც, მრავალი მათ შორის — სპორტსმენები. მოლაპარაკების სუბიექტები თბილისის მხრიდან იყვნენ უმთავრესად ხელისუფალი, მაგრამ არა მხოლოდ ისინი. რა პოზიციით მიდიოდნენ მოლაპარაკებაზე ხელისუფალი, არ ვიცი, მაგრამ მეორე მხრის პოზიციაზე დაახლოებით შემოდიოდა ვიშჯელო იმ საუბრის მიხედვით, რომელიც ერთდღე მქონდა მცხეთაში სანაკვეთთან — ინტელიგენტ პაროვნებასთან, რომელიც, მეგონა, იმდენადვე იყო (და ალბათ არის) შემოსული ქართული ყოფის, კულტურის, საერთოდ — ოფიციალური და არაოფიციალური ქართული საზოგადოებრივი ცხოვრების კურსში, რამდენადაც ნებისმიერი თბილისელი „გამოსული“ ქართველი. ამ საუბრიდან მე შთაბეჭდილება დამრჩა, რომ ოსთა პოზიცია ამ დროს სრულებითაც არ იყო „კონსერვატიული“ ანუ რომელიმე „სტატუსკვოს“ დამცველი. ისინი სრულებითაც არ ფიქრობდნენ ხელყოფისაგან დაეცვით რაღაცა, რაც მათ უკვე ჰქონდათ, არამედ წინაწინააღმდეგობა ახალი

იც თანდათან იარაღში ჯდებოდა. მართლაც, ამბავთა შემდგომ განვითარებაში ერედში ერთ-ერთი იმ ქართულ დასახლებათაგანი აღმოჩნდა, რომელთა მხრეზეც ყველაზე მეტად გადაიარა ამ ეგრეთწოდებულმა „კონფლიქტმა“ საუბრისპირასთან და რომელმაც მის წილად კუთვნილი ტერიტორიის უდრტივწევლად და წარმეუსრულად ტარება შეძლო (და დღესაც ატარებს).

სიტყვამ მოიტანა და ბარემ აქვე ვიტყვი. შემდგომ წლებში ბევრჯერ მომიწია ერედში ყოფნა. ერთხელაც ავედი ამ ძლიერ სოფელში და მთელი სოფელი სუფრასთან დამჯდარი დავინახე. თურმე ძეობა იყო — პირველი ძეობა იმ სამი წლის მანძილზე, რაც შიდა ქართლის თავზე ეს ომი დატრიალდა, რომლის კომუნიკაციები მხოლოდ არც ერთი ქვეყნის პრესაში და ტელევიზიაში არ გამოჩენილა, საქართველოს ჩათვლით.

დღეს ბევრი სკაყლდ ფრცხვად იმის შესახებ, რომ თითქოს ქართველებსა და ოსებს შორის (უფრო ზუსტად — ქართველებსა და პრორუს ოს სპარატისტებს შორის) 1989 წლის შემოდგომამდე კონფლიქტი არ იყო და იგი მხოლოდ 23 ნოემბერს ცხინვალში ჩატარებულმა, ვერჩატარებულმა თუ არჩატარებულმა მიტინგმა გამოიწვია ან გააღვივა. ეს არ არის მართალი. როგორც ვთქვი, კონფლიქტი ზაფხულიდანვე ყოველ შემთხვევაში, ზაფხულის შუადახვე უკვე იყო. როგორც ვთქვი, ცნობილი იყო, რომ ოსები იარაღდობოდნენ და რომ — საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების წინააღმდეგ გამოსვლის ფორმით იწებოდა ეს თუ სხვა ფორმით — დარტყმა მზადდებოდა. თბილისიდან ცხინვალში მანამდეც აუარებელი მანქანები დადიოდა (შავი ვოლგების ჩათვლით). ცხინვალის ხელისუფლებთან მეტ-ნაკლებად გონიერი შუავითების ძებნაც ინტენსიურად მიდიოდა. იყო მათ შორის გურამ-

პოზიცების დაკავებაზე ზრუნავდნენ: მათ იცოდნენ (წყაროზე ვერ ვიმჯღელებ), რომ დრო დადგა, შეტევა ანარმონ და რაღაცა მოელოდა, და, შესაბამისად, ამ შესაძენი ახლის რომელობაზე, რაგვარობაზე და რაოდენობაზე ფიქრობდნენ. მათი უყოყმანო რწმენით, ხელსაყრელი ამინდი ჰქონდათ დამდგარი და მათი მოგება თუ განადგურებული არა, ყოველ შემთხვევაში, მაქსიმალური ალბათობით მოსალოდნელი მაინც იყო. ეს პუნქტი მოვლენათა ისტორიისათვის მნიშვნელოვანი მგონია და ამიტომ ერთი ანალოგიური ვითარება უნდა დავიმოწმო. ქვემო ქართლში რომ 1989 წლის ივნისის ბოლოს აზერბაიჯანელებმა ლამაზობით ქართულ სოფლებში საბარგო მანქანებით ჩაქრობეს და ავტობატების სროლა დაიწყეს (იხ. ზემოთ), მაშინ რამდენიმე ქართველმა ახალგაზრდამ სთხოვა ბალტიისპირე მეგობრებს დოკუმენტური ფილმის გაკეთება ამ მოვლენებზე. ბალტიისპირელებმა, მართლაც, ვიდევამერიკი ჩამოიარეს მთელი ქვემო ქართლი, თავი მოსკოვში (რუს) ტელეფურნალისტებად წარადგინეს და აზერბაიჯანელი მოსახლეობის ყველა კატეგორიის ინტერვიუებით რამდენიმე საათიანი ფილმი შექმნეს (ის ფილმი მე მაშინ მიჩვენა ერთმა იმ ახალგაზრდათაგანმა, რომელიც შემდეგ მოკლეს. ღმერთმა ნათელში ამყოფოს მისი სული). შედეგი საოცარი იყო: ყველა ინტერვიუებული, განურჩევლად ასაკისა და სოციალური მდგომარეობისა — ბოსტანში მწვანის მკრეფავი ქალით დაწყებული და სკოლის დირექტორით ან რაიკომის მდივანით დამთავრებული — ერთსა და იმავე პროგრამას და გამოსვლების ერთსა და იმავე გეგმას გამოთქვამდა ერთი და იმავე სიტყვებით: ქვემო ქართლში ტერიტორიული ავტონომია, მთავარი ქალაქი — რუსთავი, და ა.შ. ასეთივე შთაბეჭდილება ერთგვაროვნება, რომელიც, ცხადია, მკაცრ წინასწარ ორგანიზებაზე

მეტყველებს, მე წავაწყდი ცხინვალში 1989 წლის 22 ნოემბერს, როცა მეორე დღის მიტინგისათვის წარსადგენი ტექსტის პროექტი ჩავიტანე და მისი შეთანხმება ვცადე. ყველამ ერთხმად — კვლევითი ინსტიტუტისა და პედინსტიტუტის თანამშრომლებით დაწყებული და რაიკომის მოსახლეობით დამთავრებული — უყოყმანოდ უარყო იმის სხენება, რომ ოსები ჩვენს მიწაზე მოსული ჩვენი მეგობრები არიან. ჩემთვის უდავო იყო, რომ მათი მოქმედება დადგენილი პოზიციით მოქმედება იყო და მათ იცოდნენ, რის უფლება ჰქონდათ მოქმედება.

სანაკვეთთან საუბარიც, რომელზეც წელან მქონდა საუბარი, ამავე კონტექსტში თავსდება. მის გარდა კიდევ ორი ეპიზოდი უნდა ვახსენო. ერთხელ მინსაბჭოს თავმჯდომარემ ნოდარ ჭითანავამ მთხოვა ცხინვალში წაყვალად სალაპარაკოდ (რადგან იცოდა, რომ სიტუაციის კურსში ვიყავი). ვიყავით და ვსაუბრეთ იქაურ მთავრობას მაღლივი შენობის ზემო სართულში (შენობას რუსები იცავდნენ მილიციის ფორმით). ფაქტობრივად წყალი ვნაყუთ, ვინაიდან ჩვენ მოსაუბრეთა პოზიციასა და მოქმედებას ჩვენი „პო“ და „არა“ კი არ განსაზღვრავდა, არამედ მათი სტრატეგიულად მმართველი მოსკოვური ცენტრი. ყველაზე მნიშვნელოვანი ფიგურა ჩვენს მოსაუბრეებში იყო გენერალი ცაგლოვი, ავღანეთში ნაომარი და გალახული საბჭოთა მხედართმთავარი, რომელსაც ხაკი ეცვა და სრულ ფორმას სამხრეები და ლამაზებიდა უცლდა. ის, რომ სხვის ტერიტორიაზე იმყოფებოდა და რომ კანონიერების წინააღმდეგ მოქმედებდა, როცა აქ სამხედრო ორგანიზაციის მიზნით იყო ჩამოსული, მას სრულებით არ აწუხებდა. იმ კაცს კიდევ ერთხელ შეხვდით მოსკოვში, დისკუსიის ვითარებაში ცხინვალის ზონაში ადამიანის უფლებათა დარღვევა-აუღარდლევის საკითხის გამო. იქ აუღარდლევის ჩვენს წინააღმდეგედ იყო განწყობილი და ამიტომ ცაგლოვიან მე პირადი საუბარი არ მქონდა, ჩემი კონტაქტი მასთან მხოლოდ ამ საჯარო ურთიერთპაქრობით ამოიწურა. უნდა გამოვტყდ, ძალიან მენიშნა, რუსეთის ტელეგადაცემაში რომ ყური მოვკარი: ეს კაცი გენერლობაზე მისული გლეხის შვილი ან მუშის შვილი კი არ ყოფილა, არამედ მოსკოველი პროფესორის შვილი, ანუ იმ სოციალური წრიდან გამოსული, რომელიც შედარებით მეტადაა მზად მითები თავისი ცხოვრების სახელმძღვანელოდ გაიხადოს (განსაკუთრებით — სამსახურიდან გადადგომის შემდეგ) და თავისი ერის უზომო შეთხულები უხეში ამბიციების დასაკმაყოფილებლად თავის გარშემო სუსტები (რაც საბჭოთა მენტალიტეტით გაზრდილი გენერლისათვის ნიშნავს: მოსკოვის მიერ გამტებულები) ეძებოს. ჩემთვის რომ ვისმე ეთქვა, ამ მხედართმთავარს თავის ცხოვრებაში თუნდაც ერთი ბრძოლა აქვს მოგებული ან თანასწორად დამთავრებული იყო, გამიკვირდებოდა. მაგრამ ისეთი თვითდარწმუნებით იყო შემოსილი ეს ადგილზე დასაბამირებული მოღვაწე, რომ აშკარა იყო, იგი თავს წინასწარვე გაწინააღმდეგე მოსაგები ოპერაციის მონაწილედ გრძნობდა.

მეორე ეპიზოდი ჩემი საუბარი გორის რესტორანში ვალნის ცხოვრებაშვილთან, რომელიც საქართველოს ხელისუფლებამ ცხინვალში საოლქო კომიტეტის მდივნად გაამსწესა იმ იმედით, რომ იგი „შინაური“ იყო და ამავე დროს სპარატისტებთანაც საერთო ენის გამონახვა შეეძლო თავისი ოსური ეროვნების გამო. მამამისი თბილისში „ნომინკლატურის“ წევრი იყო და მა-

ღალ თანამდებობაზე იმყოფებოდა (რამდენიმე თვე — მთავრობის თავმჯდომარედაც კი). ეს ვალნის (ჩემზე უმცროსი სამი წლით) თბილისში იყო გაზრდილი, პროფესიით ექიმი იყო და ინსტიტუტის დამთავრებისთანავე წყალტუბოში თბილ ადგილებზე ნამუშევარი (სანატორიუმის მთავარი ექიმა და ზევით). იგი ძლიერ ნასვამი იყო, მე — ფხიზელი, ასე რომ ჩემი პოზიციიდან ძალიან კარგად შეიძლება ბოდა მისი პოლიტიკური ცნობიერების და ამ უკანასკნელის მმართველი ქვეცნობიერების მთელი მექანიზმის ხედვა. ეს კაცი მართლაც აბსოლუტურად „შინაური“ იყო ამ სიტყვის ზემოხსენებული აზრით, მაგრამ მას რომ რამე თუნდ მისსლისოდენა გვეკეთებინა თბილისის პოზიციის სასარგებლოდ და იმათი პოზიციის საზარალოდ, ვინც ცხინვალში გვიპირსადებოდნენ, ეს ისეთივე შეუძლებელი იყო, როგორც წყლის აღმა დენა ან სპილოს ფრენა (არ ვეხები, ცხადია, იმ შემთხვევებს, თუ მასზე ზეწოლა მოხდებოდა). მშვიდობიანობისა და თავაზიანობის ფარგლებში ძლიერდებოდა შეკავებული მისი სიტყვების უკან ნადგლისკენ ველური მისწრაფება და რაღაცით გათამამებული ამდენადვე ველური აგრესია იგრძნობოდა. ეს საკმაოდ ბნელი სურათი „დედისკის შვილად“ კომფორტში გაზრდილი და თბილისის ყველაზე ტიპური პარტიული ნომენკლატურაში ჩაოყვალბებული პიროვნების შიდასამყაროს, მართალი ვთქვა, ჩემთვის მოულოდნელობა იყო, რომელიც საქმეში სულ სხვა, „იქს-ფაქტორის“ მონაწილეობაზე მეტყველებდა. მე ამ მოვლენის საფუძველზე რაციონალური და მარტივი ახსნა მეგულებსა, ის, ვის წინაშეც უნდა დაითმოს ყოველივე — რა თქმა უნდა, საკუთარი ეროვნული ინტერესების ჩათვლით — ჩემი მოსაუბრის წარმოდგენაში საქართველოს ცეკა და საქართველოს მთავრობა არ იყო. ის, ბატონი იყო, სხვა. ამათ კი, საქართველოს ხელისუფალთ, იგი ბუნებრივად და ინსტიტუტურად იმად აღიქვამდა, რაც იყვნენ — უბრალო თოჯინებდა, რომელთა წინაშეც არათუ ეროვნული წაყოყლოჩინების, არამედ ერთი კაპიტის ინტერესის დათმობაც კი არ ღირდა.

ერთი კოლორიტული ფიგურაც უნდა ვახსენო. ცხინვალელ საოლქო კომიტეტის მდივანს ანუ იქაური უმაღლესი თანამდებობის პირს (რომელიც სტალინის სიკვდილის შემდეგ უსათუოდ ოსი უნდა ყოფილიყო ეროვნებით) მომდევნო პირად იერარქიაში ქართველი ეკუთვნოდა და ჰყავდაც კიდევ იმ დროს. ეს მომდევნო პირი, როგორც ამბობდნენ, ყოფილი უშიშროების თანამშრომელი იყო, რომელმაც დაკითხვის დროს თავის ერთ-ერთ მსხვერპლს სასქესო ჯირკვავი დაუზიანა. როცა ცხინვალში ზემოხსენებული გართულებები დაიწყო, მან ვერც თითი გაანძრია და ვერც გონება, რადგან საამისოდ საჭირო მონაცემები ბუნებისაგან მიმადლებული არ ჰქონდა. ბოლოს იგი გამოადგება „ბრბომ“, რომელშიც მთავარი დამრტყმელი ძალა დედაკაცთა ერთი მტკიცედ ორგანიზებული გუნდი იყო, და ამ გუნდმა მას გამოძევების პროცესში კინალამ გამოადგოდა სხეულის ის ნაწილი, რაც მან, გამოძვირებლად მუშაობისას, სხვის ორგანიზმში ხელყო. კომუნისტური ხელისუფლების მოფუქციე კადრი, რომელიც საქართველოს წინაგან მართვამი იყო დასაქმებული, ძირითადად ამ ხარისხისა იყო და არის (ვერ მოგახსენებთ, როგორი იყო იგი კორდონის მიღმა სამსახურებში). ამიტომ გავრცელებული აზრი, თითქოს სახელმწიფო საქმის და საერთოდ, საქმის საკეთებლად მათ მხოლოდ კეთილი ნება აკლიათ, ჩემთვის მოუღებელია. ესენი არიან ერთ-ერთი ყველაზე უნიჭო და უუნარი ბუროკრატია მსოფლიოს ისტორიაში, რომელიც ათწლეულების მანძილზე მხოლოდ ორგულობის მინიტი იჩინოდა და ამიტომ შედეგად მხოლოდ გონებით, სულით და შემართებით უარესთა ხელისუფლება.

გაგრძელება მე-7 გვერდზე

გავრძელება მე-8 გვერდზე

მეშვიდე გვერდიდან

ვინ დაბოროტდებოდა, ვინ — სვამდა, ვის — ავტობუსში ეძინა. ზოგნი — ვისაც ან გული, ან აქტიურობის ძარღვი უფრო ერჩოდათ, ქალაქში ჩავიდნენ და მიზვერ-მოზვერეს ვითარება. ის, რომ სადღაც „მასხანანები“ იყვნენ ჩანოლინი, მაინცდამაინც არავის დაუდგასტურებია, არც ის, რომ, როგორც მხედრონისაგან ვიცოდით ან ამ ორგანიზაციის ან სასტუმრო „ალანში“ განლაგებული თბილისის მილიციის ქალაქის კონტროლი ჰქონოდა ხელთ აღებული ჩემთან ლევან ასლან-იკაშვილი მოვიდა და პალტოს გახსნილ უბეში ავტობუსი მაქვენ-ნას, ოსს წავართვით. ქალაქში ჩასულიყო, ქუჩაში სიბნელეში ვილაღის პალტოს უბე არ მოსწონებოდა და პისტოლეტი დაეღო, „აბა, მაჩვენე, მანდ რა გაქვსო“. მოკლე ავტობუსი იყო და გამოართვა. ლევან ასლანი-კაშვილი ავტობუსში იყო ნაოხარი. იგი გაგრასთან დაიღუპა 1992 წლის 3 ოქტომბრის დილას. ღმერთმა, ნათელში ამყოფოს მისი კეთილშობილი სული!

გვიან ღამით ძლივს ვიპოვე აქციის „ხელმძღვანელები“. უფრო ზუსტად, ეს ღამით კი არ მოხდა, არამედ უკვე თითქმის ალიონზე. „ლაზარე“ ავტობუსში იყვნენ (ალბათ, უძილარები ჩემსავით. მე და პენრის ჩემს „ფი-ატი“ ჯავრმა თვალს არ მოგვასუქინა). ზვიადი იყო, ირაკლი ნერეთელი, ჯაბა იოსელიანი (იგი ფრიად აქტიურობდა იმ დროს დაიბრუნებოდა, რომ მის მხედრონს ქალაქი ცხინვალი ფაქტობრივად კონტროლში ჰყავს), ირაკლი ბათიაშვილი. თათბირობდნენ: ოსებს შემოეთვალათ, მოდიოთ სამასი კაცი, რამდენიც დარბაზში ჩავეტყვიოთ და შეხვედრა დარბაზში ჩავატაროთ (მგონი, თეატრის დარბაზზე იყო ლაპარაკი). ამ წინადადების არმილება, რა თქმა უნდა, უდიდესი უგუნურება იქნებოდა. ბევრი ბიჭი-მოთქმის შემდეგ იგი მიიღეს. მე, რაკი ორგანიზატორთაგანი არ ვიყავი და, ცხადია, პასუხისმგებლობასთან სათოვე მანძილზე მიკარება არ მინდოდა, კამათში არ ვერეოდი სხვაგვარად თუ არ რაღაცა ნეიტრალური შენიშვნით, რომელიც მხოლოდ ფაქტებს ან პროგნოზებს შეეხებოდა. ერთი ეს ვთქვი, როცა თანხმობა გადაწყდა: „იმ სამასში ერთი მე ვარ. 299 კიდევ აარჩიეთ-მეთქი“. გამოვედი გარეთ და ლოდინი დავუწყე. აღარ წვიმდა. სველი დრუბლები ირეოდა და ნელ-ნელა ცივად და უსიამოდ თენდებოდა. რომ არ გადავამეტო, საათი ან საათნახევარი ვიცადე. სხვებიც იყვნენ ამბით დაინტერესებულნი (რადგან წინადადების ხმა უკვე გავრცელებულიყო და ღამნათვეი მომტრეგებები თანდათან იღვიძებდნენ). ბოლოს გამოვიდა ვილაცა „ლაზარე“ და გამოაცხადა, „გადაწყდა წინადადებაზე უარის თქმა“. ერთი საათი-საათნახევარი კიდევ ვიტყვიო იქ. პირველად გაისმა აქაიქ საზარელი, მაგრამ მართალი ფრაზა, „კუდამოძუბულები მივდივართ“. პენრის მითხრა: „გამოფიტული ვარ, საჭესთან ვეღარ დავჯდები“ (იტიობას საჭესთან პენრი იჯდა). დავჯექი საჭესთან და წამოვედი თბილისში.

მე სპეციალობით ფილოლოგი ვარ, ჩემი დარგით ძველ ქართულ ენასთან პროფესიულად დაკავშირებული კაცი. ოდესღაც ჩემზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა, ძველი ქართული ლიტერატურის ტექსტებში რომ აღმოვაჩინე (ჩემთვის), რომ უსაზიზღრესი სიტყვის — „ბეზლობის“ — თავდაპირველი მნიშვნელობა „წინ მიტანა, დაბეზლება“ კი არ ყოფილა, არამედ „გამოტყუება, გამობეზლება“ ანუ ციხესიმაგრედან კაცის ან რაზმის გამოყვანა მაშინ, როცა იმისთვის, ვინც გამოყვავთ, ამა თუ იმ მიზეზის გამო ბრძოლის გადახდა ხელსაყრელი არ არის. ამ აღმოჩენამ თუ არ შემძრა, დამალბა მაინც, იმიტომ, რომ ამ ცნებაში ნაგულისხმევი ვითარება საქართველოს მთელი ისტორიისათვის ერთ-ერთი ყველაზე მძიმე და საპასუხისმგებლო — და ამავე დროს, ერთ-ერთი ყველაზე ტიპური — არჩევანის

ნოღარ ნათაქა:

რას ვიცი

ამსახველია, რომელიც მომავალშიც მუდამ გვექნება. სამხუარ-ოლ, ამ სიტყვის გახსენება ბევრჯერ მომიხდა და კიდევ რამდენჯერ მომიხდება, არ ვიცი. მე მგონი, ყველა გამიგებს, თუ ვიტყვი, რომ ამ ეპიზოდის პერსონაჟთა მიმართ იმ დღის შთაბეჭდილებებიდან დიდი პატივისცემა არ გამოიყოლია.

დავსძენ, თუ ოდესმე ჩატარდება 23 ნოემბრის (1989) მიტინგის ისტორიის პროცესუალური გამოძიება (მისი ჩატარება კი, ჩემის აზრით, აუცილებელია), უნდა უსათუოდ დაიკითხოს სხვებთან ერთად, შინაგან საქმეთა მაშინდელი მინისტრი შოთა გორგოლაძე. ერგანთის ზემოთ კოლონის ჯერ გაჩერების, ხოლო შემდეგ გატარების ფაქტზე.

ჩვენი 22 ნოემბრის ცხინვალში ვიზიტიც უნდა ვახსენო. გოგი თამლიანმა, მე და ლევან თედი-აშვილმა ლევანის „მერსედესით“ ვიარეთ ქუჩებში, ველაპარაკეთ სხვადასხვა ხალხს, ვიყავით ერთ

მხოლოდ XIX საუკუნეში და საბჭოთა წლებში იყო მოსული, მისი პირველი წარმომადგენლები კი — მეჩვიდმეტეში. ჩემი დასკვნა იყო და არის: ამ მოსახლეობაში, მისი გონებრივი და ადმინისტრაციული ზედაფენებიდან დაწყებული, უკვე ძალიან დიდი და მრავალკეცად დაზღუდული მოსამზადებელი მუშაობა იყო ჩატარებული იმ ღონისძიების (უკეთ: შეთქმულების) მოსამზადებელი, რომლის მიზანი ისტორიის ერთხელ და სამუდამოდ შეცვლა (შეტრილება) იყო და დღესაც არის.

მიტინგის შედეგა

როგორ და ვისი ინიციატივით იყო, არ ვიცი, მაგრამ უშუალოდ იმ დღის შემდეგ დაიწყო ოსური დასახლებების პიკეტირება (უფრო ზუსტად, შეიარაღებული დარაჯობა, რომელსაც რატომღაც პიკეტირება ეწოდა) ოსების მიერ და მათკენ მისასვლელი გზების — ე.ი. ქართუ-

ძალიან ხშირ შემთხვევაში წვრილი თანხების გარდა ერთი და იგივე ცოტა მოზრდილი თანხაც ედოთ ხოლმე ჯიბეში. აქედან კეთდებოდა დასკვნა, რომ რაღაცა შესატანი იყო დაწესებული ცხინვალში, დაწყებული „საქმის“ შესანგევად მსხვერპლი, გარდა შმაგი სამინიშნისა (ღმერთმა ნათელში ამყოფოს მისი სული) დიდხანს არ იყო. ამის შემდეგ, პირველი მსხვერპლი იყო ქართველი, აკვნის ბავშვი სოფელი ოსურისში (ეს სოფელი ლიხავის მარცხენა ნაპირზე კეტავს ლიხავის ხეობის ქართული სოფლებსა და გასასვლელ გზას. ამ სოფლებს კიდევ ვახსენებ ქვემოთ და ამ გზასაც). შემდეგ მოკლეს ერთი, მგონი თამარაშვილი კაცი, რომელსაც ოსური წარმოშობის ქართული გვარი ჰქონდა (არ მახსოვს ეს გვარი), შემდეგ, 1989 წლის 31 დეკემბერს ხნიერმა ოსმა ცხინვალ-თამარაშენის საზღვარზე საფრადიან თოფით მოკლა 17 წლის თამარაშვილი ქაბუკი ვეფხია თუთარაშვილი. იმ მომენტში, როცა ეს საზარელი მკვლელობა მოხდა, თუმცა გარეგნულად არავერი იყო შეცვლილი კონფლიქტის განვითარებაში, მაგრამ შინაგანად, განწყობილების მიხედვით, მას პირი უკვე კლებსკენ ჰქონდა. პიკეტებიც იდგა. მართალია, ხალხიც ირეოდა, როგორც ადრე, მაგრამ ამას ხალხი როგორღაც შეეჩვიდა და ახალი გამწვავებები არცერთი მხარე აღარ ისწრაფოდა. ამიტომ საფუძველი არსებობს ვიფიქროთ, რომ ეს უსაფუძველი მკვლელობა მოწყობილი იყო კონფლიქტის გამწვავების მიზნით. ვეფხია თუთარაშვილის გასვენების დღეს ცხინვალში და ცხინვალის გარეთ (ტყუან) თბილისისა და სხვა რაიონების დიდძალი მილიცია იყო თავმოყრილი. მთელ გზაზე ცხინვალის შესასვლელი ხიდიდან (იგი ზემოთ უკვე ვახსენე) თამარაშენისკენ გადასასვლელად მოლიცია იყო ჩამდგარი, რათა მოსამძიმრეთათვის უსაფრთხო გავლა და გამოვლა უზრუნველყო. დამაყვანა მეთქვა ზემოთ, რომ აქედან ის აქნავი, რაც ამ ზონაში ვითარდებოდა, ცხინვალში ორი რუსული პოლკის — შვეულ-მფრენისა და საინჟინრო პოლკის დარჩენის ფონზე ხდებოდა, რომელთაც ნებისმიერ დროს შეეძლო, რომ ძალისმიერი მიმართებები თავის ნებაზე წარემართათ. ოსების პიკეტები ცხინვალში, მათ შორის ბეტონის ფილებისგან აგებული საფრებიც, გასვენების დროს, მილიციის მიერ ხელშეუხებლად იყო დატოვებული. ის მოპიკეტებიც, მე მგონი, შიგვე იყვნენ (შესაძლოა, უარალოდ), მაგრამ არცის არანაირად არ უაქტიურია. გასვენება სამ-გლოვიარო სიტუაციის მთელი სისრულით ჩატარდა. ხალხი ძალიან ბევრი იყო. საფლავზე კარგი სიტყვები ითქვა, ჩასვენებას სალუტი ახლდა და რაც კი შეიძლებოდა შესრულებულიყო, უფროოდ დაეცემილი ქაბუკი პატივისცემისა და გლოვისთვის, ყველაფერი შესრულდა. შესრულდა და ის ხალხი ისევ უკან წამოვიდა ცხინვალზე გამოვლით მილიციის მეთვალყურეობის ქვეშ. განცდას, რომელიც პაერში ტრიალებდა, მე მხოლოდ ტრაგიკის განცდას კი არ დავარქმევდი, არამედ უფროსეჭვობისადაც.

რას აკეთებდა ამ კვირებში მილიცია, რომელსაც ამ დროს ჯერ კიდევ მოვლენათა მართვის ძალა ჰქონდა? მილიცია გორის ზონიდან გამოსასვლელში იდგა (სადაც ცხინვალის გზა მთავარ ტრასას გამოყოფდა) და ტყუან ზღუდის დაღმართის თავში. მილიციის დიდი თანამდებობის პირები შინაგან საქმეთა მინისტრის გორგოლის ჩათვლით ხშირად მიდი-მოდიოდნენ გორსა და ცხინვალს შორის, მაგრამ პიკეტირების შეწყვეტისათვის ქმედითი ნაბიჯი არ გადაუდგამთ. ერთხელ მომხსრე ვარ, რომ შოთა გორგოძე (მინისტრი) შფოთავდა,

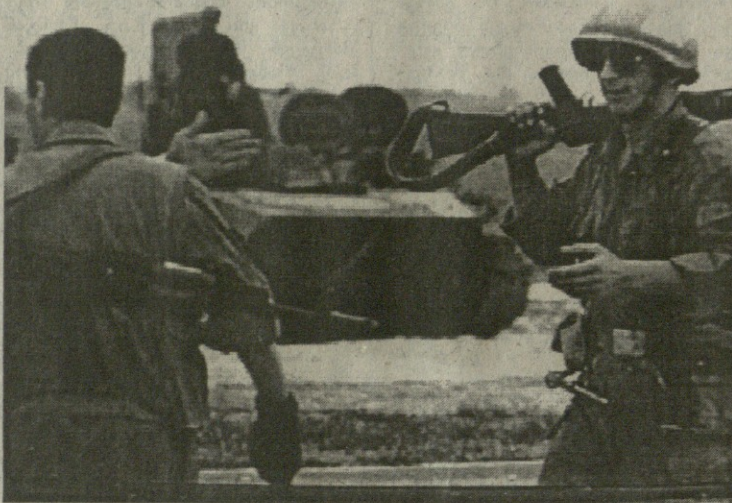
„ბოლოსდაბოლოს, უნდა შევან-ყვეთნოთ ეს პიკეტირება“ და ერთხელ მაქვს მოსმენილი გუმბარაძის ირონიული შენიშვნა, ამ ადამიან ბარემ ლამაზსადაი დაიკეროს და ისე იაროსო. მილიციის (უფრო ზუსტად კი — მისი ხელმძღვანელობის) პოზიციის ასხანა მნიშვნელობა აქვს მოვლენათა ასხინათვის მთლიანობაში და ამიტომ — რაკილა მთლიანი სურათის უქვეყელი ცალსახა ასხანა არ მეგულება — ამ მიზნისათვის ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ეპოზდებსა და დეტალებს უნდა მივმართო.

ოსების შეიარაღების პროცესს და ოსების შეიარაღებულ საქმიანობას მილიცია არ ეხებოდა. ამ პროცესების კონტროლის მიზნით, იგი ცხინვალში არ შედიოდა. ამას მე ვხსნი იმით, რომ „ადამონ ნიხასი“ (ოსების პოლიტიკური ორგანიზაცია) და საერთოდ შეიარაღებული ოსების წინააღმდეგ ოპერაციის ჩატარება ისეთი ნაბიჯი იყო, რომელსაც პოლიტიკური მხარე ჰქონდა და რომელსაც ამიტომ მოსკოვის სანქციის ან განკარგულების გარეშე მილიციის ხელმძღვანელობა ვერ გაბედავდა. მეორე მხრივ, ასეთი ფაქტის მომხსრე ვარ: „იმედის“ მებრძოლებს ჰქონდათ ინფორმაცია, რომ ერთი მიგრანტი რესტორანი, რომელიც განმარტოებით იდგა გზაზე — ოსურისიდან დაახლოებით ორი კმ-ის მანძილზე („სუნჯა რესტორანი“) იარაღის საწყობად ჰქონდათ გამოყენებული, და ამ იარაღის ამოღება განიზრახეს. ამ გეგმას მინუსები ჰქონდა და მისი განხორციელება არ შედგა. მაგრამ დიდიანვე შინაგან საქმეთა სამინისტროს ერთ მაღალ მოხელეს მივადექი სამსახურში და საქმის ვითარება ვუთხარი. ამოიღო სეიფიდან „მაკაროვი“, წამოიყვანა ათი ავტომატისანი მილიციელი (რომელთაც საქმის შინაარსი არ უთხრა) და „პაზით“ ნავედით ადგილზე. თითქმის ზედ რომ მივადექი მოქმედების ადგილს, ის თანამდებობის პირი მაშინლა შეყოყმანდა და მითხრა: „მოდით, ცოტა გადავდეთ, კარგად დაგვგვამთ ოპერაცია და ისე ჩავატაროთ“ (რისთვის სჭირდებოდა ამდენი ბოდიშობა ჩემთან, ახლაც არ ვიცი). ვერ შევეცადე, ცხადია (მითუმეტეს, რომ ერთადერთი უარალო იმ ხალხში მე ვიყავი და, მაშასადამე, ერთადერთიც, ვისაც ამ ერაყიაში მონაწილეობა არ მიწევდა) გამოვბრუნდით და თბილისში წამოვედით.

მეორე ეპიზოდი. ტეკი, როგორც ვთქვი, თბილისის მილიციის ეკავა (დღეს იქ ოსების ერთ-ერთი მთავარი საყრდენი უნეტყია). ორიოდ თვის შემდეგ ოსებმა უკვე ქალაქიდან ტყვიამფრქვევის სროლა დაუწყეს ამ ამალელებს ადგილს, მაგრამ იმ დროს, რომელზედაც ვლაპარაკობ, ტეკს ჯერ არ ესროდნენ. საქართველოს თითქმის ყველა რაიონიდან მოყვანილი მილიცია თითო-თითო ავტობუსით წამოვიდა გარი იყო ტეკის გარშემო და სიტუაციის შორი-ახლოდან მეთვალყურეობას უწევდა. აიარა ცხინვალისკენ ერთმა მსუბუქმა მანქანამ და შიგ მჯდომმა ახალ-გაზრდებმა რაღაცა გამოჩვენეს მოქმედებით გამოავლინეს, რომ კანონმდებლობა არ იყვნენ. ჩაუტყვევითი პოლიკონიკი უკვე აძრულ მანქანაში, დაღმართის ჩათავე ბამდე დაძლია ორივე ახალგაზრდის წინააღმდეგობა, მანქანა გააჩერებინა და ორივე გადმოათრია. ნარკოტიკებიც წაართვა (რაც იმ ზონაში მაშინ ჯერ იშვიათობა იყო). ის პოლიკონიკი და, საერთოდ, იქ მყოფი პირადი შემადგენლობის უმრავლესობა — მზად იყო ყველა ბრძანება შესრულებინა, ოღონდ მიეშვათ და, თავაშეხებული უკანონობა, რასაც ხედავდნენ, დაეთრუნა. ეს არც იყო გასაკვირი. უცხოთაგან შთაგონებული ბრბოს ის ველური დაუნდობლობა და თავხედობა, რომელიც, მაგალითად, 9 აპრილის მსხვერპლთა მემორიალი ტაძრის ეზოში დაარბიეს და თვით ტაძარიც შებილნეს, გულის ამლახველი იყო ყველასათვის, სამსახურის, პროფესიისა და პოლიტიკური პოზიციის განურჩევლად.

(გაგრძელება იქნება)

Photo News

ინტელიგენტ ქართულ ოჯახში, რომლის დედა, პედინსტიტუტის ღვანდომილი ლექტორი, კონფლიქტის დაუძინებელი მტერი იყო. მისი ორი ვაჟიდან (თითოს მათი ორსართულიანი სახლის თითო სართული ეჭირა) რამდენიმე თვის შემდეგ ერთი ოსებმა თავის ბინაში სავარძელზე მიაბეს და დაწვეს სახლიანად. მე ვერასოდეს მოვიშორებ ეჭვს, რომ ამ ოჯახის ტრაგედიაში, რომელიც ზემოხსენებული ეპიზოდით არ დამთავრებულა, როლი ითამაშა ჩვენმა სტუმრობამაც, რომელმაც ოსებს ეს ოჯახი ჩვენ მეგობრებად და, მაშასადამე, მათ მტრებად ჩაათვლევინა. იმ დღეს, ის ჩვენი ვიზიტი თავიდან ბოლომდე პარმონის ძიებისკენ მიმართული ვიზიტი იყო. მაგრამ შესაძლოა სწორედ ამან მოგვაცუხა. შემდეგ ვითარება შეიცვალა და უკვე იმას კი აღარ კითხულობდნენ, ოჯახში მავანი და მავანი რისთვის იყო, არამედ მხოლოდ იმას, თუ ვინ იყო.

ვიყავით პედინსტიტუტშიც და კვლევით ინსტიტუტშიც, რომელიც საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სისტემაში შედის. როგორც ზემოთ ვთქვი, თან მქონდა ერთობლივი განცხადების ტექსტის პროექტი, რაღაც ნახევარი გვერდი, რომელიც ხვალ-ინდელი ერთობლივი მიტინგის რეზოლუციადაც მიმდებოდა. ძალიან კარგი და მეგობრული საუბარი გვექონდა იმ აკადემიური წრის ყველა დონეზე. მაგრამ იმის თქმას, რომ საქართველოს მიზანზე ვართ, დუმილის ყრუ კედელი ჰხდებოდა. უფრო მეტიც, ყველა ჩემ მოსაუბრეთა თვალში რაღაცა ეროზიური ნაპერწკალი ინთებოდა, რომელიც თითქოს წმინდა ბიოლოგიური განწყობის გამოხატულები უფრო იყო, ვიდრე დაზნეულებული აზრის, პოზიციის ან თუნდაც გრძნობისა. და ეს მიუხედავად იმისა, რომ ისინი, ვისაც ველაპარაკებოდი, ისტორიაში ასე თუ ისე ჩახედული ადამიანები იყვნენ და იცოდნენ, რომ მათი მოდგმის ძირითადი მასა საქართველოში

ლი დასახლებების, რომლებზედაც ეს გზები გადიოდა, ასეთივე პიკეტირება ქართველების მიერ იდგა ხოლმე ოცი, ოცდაათი, ორმოცი კაცი ის სოფლებში, რამდენიმე სანადირო თოფით და გამწვლელ მანქანებს სიწვავდა. ამაზე უფრო დიდი უაზრობის მოგონება ძნელი იყო. ამის პარალელურად მეღვრეკისში სოფლის განაპირას მდგარ ორსართულიან საკოლმურნეო კანტარაში (იგი მუდამ ცარიელი იყო ხოლმე ადრე) შეიქმნა „შტაბი“ თავისი საველე ტელეფონით და მის უფროსად დადგა — გორის თეატრის მსახიობი შმაგი სამინიშნელი, რომლის მუშაობაც მიზნად ისახავდა (ქართული) სოფლების დაცვის უზრუნველყოფას იმ შემთხვევისათვის, თუ რაღაცა ექსცესები მოხდებოდა. ცოტა ხანში იგი მოკლეს. ჯერ, ბუნებრივია, ეს ოსებს მიენერა, შემდეგ ყრუ ხმები გამოვიდა, რომ ეს მკვლელობა ქართველებისავე ჯგუფმა ჩაიდინა შმაგი სამინიშნელის ამ ფუნქციის ხელში ჩაგდების მიზნით. ცოტა ხნის შემდეგ — ისევ არ ვიცი, რა მექანიზმებით — ზვიად გამსახურდიას ნებთა და რეკომენდაციით, თუ რამე სხვა გზით — ამ საქმის სათავეში, ნაწილობრივ მაინც, ვაჟა ადამია აღმოჩნდა. მეღვრეკისის შტაბში საუფროსო ადგილზე მჯდარი იგი არ მახსოვს, მაგრამ პიკეტირებას ის განაგებდა (ვიძიებ: ნაწილობრივ მაინც) და შტაბში ხშირად მინახავს. შემდეგში მან თავისი საზოგადოების („მერაბ კოსტავას საზოგადოება“) წევრებთან ერთად ტირძინსში დაიღობინა სკოლის თუ საბავშვო ბაღის შენობაში. მეღვრეკისის შტაბში მუდამ რამდენიმე ათეულ კაცზე არანაკლები ტრიალებდა, თუმცა თვით მეღვრეკისის გადასახვევთან ტრასაზე პიკეტი არ იდგა. პიკეტები იყო ტირძინსში და ქვემოთ. ამონებდნენ, ვინ მიდის, რა მიაქვს. საეჭვოდ ჩანდა ფაქტი, რომ ცხინვალისკენ მიმავალ ოსებს საქართველოს სხვა რაიონებიდან

პოლიტიკაში კვლავსაა ყურადღება ასხია, მაგრამ დაინტერესებს ეს სულს არ აწონებს...

პოლიტიკაში კვლავსაა ყურადღება ასხია, მაგრამ დაინტერესებს ეს სულს არ აწონებს... პარტიების კრიტიკა, პარტიების კრიტიკა, პარტიების კრიტიკა...

ეს ისეთი სამსახური, ყველაფრის თქმა არ შეიძლება, — დავამხმარებთ ბატონს ანდრომ.

...საუბარიც ანდრომ. პირველ რიგში მიმდინარე წლის შედეგებით დავესაუბროთ.

საქართველოს პოლიტიკის სამოქმედო ტერიტორიაზე 1998 წელს რესპუბლიკის მასშტაბით რეგისტრირებულია 458 დანაშაული. აქედან გახსნა 96,5% შეადგენს. მძიმე დანაშაული 115 გახსნა, სისხლის სამართლის სამსახურის ხაზით — 319. ეკონომიკურ სფეროში გამოვლენილი 93 დანაშაული. გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 19 ერთეულით მეტია, თუმცა საერთო ჯამში დანაშაულის შემცირება მაინც შეინიშნება.

თითქმის ორი წელია, რაც ჩვენი სამართლებრივი არსებობის გახსოვთ ალბათ გასულ წლებში როგორი მდგომარეობა იყო ტრანსპარენტუზი. ხდებოდა ტვირთების დატაცება. ამგვარმა დანაშაულმა მასშტაბურად მოიკლო. დატაცების ფაქტები ისევ არსებობს, მაგრამ მატერიალური ზარალი აღარ არის ტვირთზე.

განსაკუთრებით რა სახის დანაშაული სჭარბობს დღეის მონაცემებით?

— ხშირია ქურდობის, ძარცვის შემთხვევები, იარაღის უკანონოდ ტარება.

— ბატონო ანდრო, პრობლემები, როგორც ყველას, თქვენც განუხვებთ, ალბათ. რომელს გამოყოფთ?

— კადრების პრობლემა განსაკუთრებულ სირთულეს გვიქმნის. ხშირად გვხვდება არაპროფესიონალების სამსახურიდან დათხოვა. წლის შედეგების მიხედვით რამდენიმე პიროვნების შესახებ დაისვა საკითხი, რომ გადათავისუფლოთ სამსახურიდან. კადრების პრობლემასთან ერთად ხელფასების საკითხიც გვანუხებს. 4-5 თვეა, ხელფასები არ აუღიათ თანამშრომლებს, თუმცა გვპირდებიან, რომ იანვარში ორი თვის ხელფასები დარიგდება.

— რამდენად დამაკმაყოფილებლად გეჩვენებათ თქვენი მუშაობა და რამდენიმე სიტყვით გვითხარით, რა განსაკუთრებული ღონისძიებები ჩატარდა თქვენს სამსახურში ამ ბოლო დროს?

— ამ ეტაპზე, მეჩვენება, რომ დამაკმაყოფილებლად ვიმუშავებთ, რაც შეეხება განსაკუთრებულ ღონისძიებებს, წელს ზამთარი 98 ჩავატარეთ, რაც რეიდების გაძლიერებას გულისხმობდა; კონკრეტული ღონისძიებების შედეგად შემოძლია დაგისახელოთ კონკრეტული დანაშაულებრივი ფაქტები, რომლებიც ჩვენი თანამშრომლების მუშაობის შედეგად არის აღმოჩენილი.

1998 წლის 25 იანვარს მხილებულ იქნა 4 დანაშაული, რომელთაც 46000 ყალბი ამერიკული დოლარი შემოიტანეს საქართველოში. ჩვენ ამის შესახებ იპერატიული ინფორმაცია გავიგე და მოხდა კიდეც ინფორმაციის რეალიზაცია.

1998 წლის 29 ივლისს მხილებულ იქნა შპს „თამარიონის“, თბილისის ფილიალის დირექტორი ვ. მეტრეველი, რომელმაც ყალბი საბუთების წარდგენით მიითვისა რკინიგზის ტრანსპორტით ტვირთების გადაზიდვის ლიცენზია 4812600 ლარი.

1998 წ. 16 სექტემბერს ქრთამის ალექსანდრე მხილებულ იქნა თბილისის ისინის რაიონის საგანგებო ინსპექციის ინსპექტორები ა. რეხილაძე და ო. ბენიძე, რომელთაც თავიანთი სამოქმედო №2 უბანში ნავთილის სადგურის მიმდებარე ტერიტორიაზე მოქალაქეს გამოეძახეს ქრთამის სახით 200 ლარი და 2 ტომარა შაქარი.

მსგავსი ფაქტების დასახელება ბატონ ანდროს მრავალად შეუძლია, დანაშაული ბევრია, მაგრამ დანაშაულის გამოვლენის პროცენტული რაოდენობაც საკმაოდ მაღალია, რაც 95,1%-სა და 96,7% — შორის მერყეობს. ზემოაღნიშნული თანამშრომლები სპეციალური გულისხმიერების მუშაობის შედეგად დანაშაულის რაოდენობრივი შემცირება არ არის გამოჩენილი, თუმცა ბნელ ღამეებს რა გამოვლენის, ეს უკვე პოლიციის თანამშრომელთა ძალებს ალემბატება.

ნინო გაბრეხილი

როგორ უნდა დაინტერესდეს საქართველოს ისტორია (თავისუფალი)

მესამე გვერდიდან

დრო და ამ მხრივ დიდი არაფერი არ კეთდება. დიკარგა ის დიდი ტრადიცია, რომელსაც უკანასკნელად ამ წიგნს ივანე ჯავახიშვილი და გრიგოლ ნათაძე ავიტარებდნენ. ფაქტია, რომ ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტში, მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმში არა თუ რაიმე სერიოზული პრაქტიკული ნაბიჯები დგამდნენ, არამედ ვერც კი ხვდებიან ქართული ისტორიოგრაფიის კრიზისულ მდგომარეობას (შეგახსენებთ, თუ როგორ უმწეო ვითარებაში აღმოჩნდნენ ქართველი ისტორიკოსები უკანასკნელი წლების ისტორიის გაგებისას).

7) ქართული ისტორიოგრაფიის განვითარების საქმეს რომ უნდა გვიყავდეს სერიოზულად ვკიდებოდნენ, ეს კარგად იცნობილი, მაგრამ, სამწუხაროდ, მის დიდი მნიშვნელობის ვერ ხვდება ჩვენი ქვეყნის დღევანდელი ოფიციალური ხელმძღვანელობა (მეცნიერების ბიუროკრატია უმჯობესობაზე უკვე ვილაპარაკეთ), ამიტომ იმედებს ჩვენ მხოლოდ ქართულ სა-

9) ბოლოს და ბოლოს, უნდა შევიგნოთ, რომ სათანადო ფილოსოფიური, სოციოლოგიური და მეთოდოლოგიური მომზადების გარეშე საქართველოს მეცნიერული (ცხადია, არა სუროგატული) ისტორია ვერ დაინერგება. ამდენად, ერის დიდ საისტორიო უნივერსიტეტს ვერ გადავტოვებთ. დისკუსია კერძოდ ამაზედაც გვმართებს ყურადღების გამახვილება. მთელი საბჭოთა პერიოდის მანძილზე ისტორიის გაგებაში გაბატონებული გახლდათ ერთი — ე.წ. მარქსისტულ-ლენინური თეორია, ამერიკიდან, გზა უნდა გაგზავნას თეორიულ პლურალიზმს.

10) ქართველი ისტორიკოსების უფროსი თაობების დიდი შეცდომაა, იგნორირება მონივრულ დასავლურ ისტორიოგრაფიისა, რის გამოც ისტორიკოსები მოხდა უახლოესი ხანის ჩვენი ისტორიოგრაფიის პროვინციალიზაცია (რაც არც ერთ სხვა დარგში არ შეიმჩნევა). უნდა ვიფიქროთ, რომ ეს გარემოება მავანი დღესაც ანუ, მომავალში ქართული ისტორიოგრაფიის და საზოგადოებრიობის, მთლიანად ერის

ლი უკიდურესი ჩამორჩეულობის დასტურად ისიც კმარა, რომ ქართველი ისტორიკოსები თავიანთი დარგის ისტორიაზე კი ვერ დაუწერიათ. რაც შეეხება მრავალტომულ, ეს ჯერჯერობით დღეს არსებული სამეცნიერო (ისტორიკოსთა) კადრებით შეუძლებელია და ამას ადგილი უნდა ჰქონდეს მეცნიერებაში ისტორიკოსთა ახალი კადრების (მაღალი დონის) მოსვლის შემდგომ.

12) შეუწყნარებელია ქართული ფილოსოფიისა და ფილოლოგიის ინტელექტუალური ქართული ისტორიოგრაფიის ბედ-იღბლისადმი, რადგან თავიანთი პროფესიებიდან გამომდინარე, ამ დარგის შესახებ მათ სათანადო წარმოდგენა უნდა ჰქონდეთ, რაც თავის მხრივ მათ უნდა აიძულებდეს აქტიურობის გამოჩენას.

13) და ბოლოს, თუ ჩვენში მართლაც არსებობს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა, მაშინ უპირველესად უნდა გავიაზროთ, რომ საქართველოს მიერ ნამდვილი დამოუკიდებლობის მიღწევა და ახალი, ნორმალური საზოგადოების

ზოგადოებრიობაზე ვამყარებთ. 8) როგორც ავადმყოფის განკურნების დანაშაული, ასევე ქართული ისტორიოგრაფიის ვითარების დღევანდელი მძიმე მდგომარეობის გამოსწორება უნდა დაიწყოს ვითარების დიაგნოზით. ამის თაობაზე უნდა მოეწყოს ფართო დისკუსია, რაც არ ანეკდოტად, კერძოდ, ისტორიკოსთა გაცდენიან (სოციალურად) გერონტოგრაფიას, რომლის ეგოისტურ ჯგუფურ ინტერესებს ეწირება საერთო საქმე — ქართული ისტორიოგრაფიის შემდგომი აღმავლობა.

— არავითარ შემთხვევაში. 11) ჯერჯერობით გადაუდებელ ამოცანად გვესახება საქართველოს ისტორიის ორტომიანი შექმნა, ქართული ისტორიოგრაფიის ისტორიის დაწერა (ქართული ისტორიოგრაფიის დღევანდელი

აშენება განახლებული ქართული ისტორიოგრაფიის გარეშე შეუძლებელია. ეს კარგად იცოდა ილია ჭავჭავაძემ და გვმართებს მის ამგვარ შეგონებას მივსდეთ.

ბურაბ ჭოროხაშვილი

ისტორიკოსთა საზოგადოება:

5 თებერვალს, პარასკევს, დღის ორ საათზე პროფ. გ. ყორანაშვილი წაიკითხავს მოხსენებას „როგორ უნდა დაინერგოს საქართველოს ისტორია“. მისამართი: თბილისი, თავისუფლების მოედანი, პუშკინის 5, II სართული, გაზეთ „საქართველოს“ რედაქციის საკონფერენციო დარბაზი.

გთხოვთ, მობრძანდეთ.

მეოთხე გვერდიდან

თუნდაც ასეთ პირობებში საქართველოს სისტემას შემოსავალი უნდა ჰქონოდა (თუ ვინაგვარადაც 4,5 თვის) სულ მეტივე 315 მილიონი ლარი. სინამდვილეში შემოსავალი 168,8 მილიონი ლარია. რა თქმა უნდა, იგულისხმება ჩათვლით (ჩათვლის სისტემა, რომელიც წარმოადგენს ვილაციის ფიზიკური ფილიალის დაგროვებას და სამწუხაროდ, არა ენერგეტიკაში). მოსხდევად ამისა, ეს თანხაც რომ მართლა რეალური ყოფილიყო, მოხმარებდა რეზონტებს და მომსახურე პერსონალს, დღეს ჩვენი ენერგოთექტიკები (სადგურები, ქვესადგურები და გადამცემი სახეები, მართვისა და დისპეტჩერ-ინჟინერების რგოლები), გაცილებით უკეთეს მდგომარეობაში იქნებოდა. სამწუხაროდ, ისეთი განუთქმავი და ქაოსი ამ სისტემაში, რომ თუ ეს ასე გაგრძელდება, დარგს ემუქრება მთლიანად დამლა და დაქუცმაცება. თუ ეს ყველაფერი საეკოლოგიურად არ ხდება, მაშინ ვინ უწყობს სხელს წილობის განაწილებაში ამ სისტემის ასეთი ფორმით არსებობას.

— რა მდგომარეობაა ამჟამად?

მითი და რეალუბა ენერგეტიკაში

— საკმაოდ დიდი ხმაურია ატეხილი, თულისა გაუიფასებინა დაკავშირებით, თუმცა უნდა ვაღიაროთ, რომ ეს განაწილების სფერო უნდა გავგვედო, რამეთუ ქართველმა კაცმა, ამ სფეროში მომუშავე კადრმა ვერ მოაწესრიგა ან არ მოაწესრიგებინა არც ისე სერიოზული ფილიალის ამოღება. სამწუხაროდ, ყოველივე ეს ჩვენს არასრულყოფილებაზე მეტყველებს. ამასთან დაკავშირებით მიგვაჩნია, რომ უცხოელ მკვლევართან სადაო შემდეგი საკითხები. თუმცა არა მარტო უცხოელთან, არამედ უფრო მეტად ჩვენს მხარესთან კერძოდ, 1) სელექტულების საკითხი, 2) საქართველოს 117 მლნ ლარის ვალის გადაუხდელობა, 3) წესით საქართველოს კუთვნილებაში არსებული 100 კლვოლტი ქვესადგურებისა და გადამცემი სახეების თითქმის უფასოდ გადაცემა, რომელთა რიცხვი საშუალოდ 38 ერთეულს შეადგენს, ასევე იმ რეალური მდგომარეობის არგათვალისწინება, რაც საქართველოს ენერგეტიკას თავისი მარაგებით გააჩნია. რაც იმას ნიშნავს,

რომ თუ ჩვენ ვერ მივაწვდით ელექტროენერგიას, უცხოელები შეეცდებიან შემოიტანონ მისთვის სელსაყრელ პირობებში და, როგორც ამბობენ, მათ რეზერვები უკვე შესყიდული აქვთ დღეს ქვეყნებში, ამავე დროს, ჩამოყალიბდება აზრი იმის შესახებ, რომ ჩვენი სადგურები იმდენად გამოსულია მწყობრიდან, ანუ ექსპლუატაციისათვის იმდენად უფარგისა, რომ მათ არაფერი არ ეშველება გარდა გაყიდვისა. ეს კი უბრალოდ რომ ვთქვათ, ნიშნავს. უცოდინრობას, მაგრამ ამავე დროს ვინმეს მიერ სპეციალურად მაფიქრებელი ცბიერი აზრის გატარებას, რათა ჩვენ იოლად დავკარგოთ ერთ-ერთი შემოსავლიანი და სტრატეგიული დარგი პირობებში. იქნის სახით: დღეს ქონების მართვის სამინისტრო ამზადებს პირობებში სელსაყრელ საპროდუქტისა, რაც ნიშნავს მისი ლიზინგების 51% და მეტის გაყიდვას, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ საქართველოს პირობებში სელსაყრელს დაეპატრონება სხვა. მსოფლიოში არ არსებობს

ბოძს წამებებიანი პირობადგურები, მითუმეტეს, საქართველოში, სადაც პირობებში იმდენად ჭარბი რაოდენობის გაგვანია, რომ არათუ საკუთარი მოთხოვნილების დაკმაყოფილება შეეძლო, არამედ უცხოეთში გაყიდვაც. ჩვენ ამის დიდი შესაძლებლობები გავაჩნია. გამოდის, რომ დარგს შეუძლია ადგილობრივ არა მარტო საკუთარი თავი, არამედ მას შეუძლია დაესმაროს მრეწველობას, მშენებლობას, სოფლის მეურნეობას და ა.შ. განვითარებას, ამასთანავე, შეუძლია დაასაქმოს საქართველოს მოსახლეობის საკმაოდ დიდი ნაწილი, რაც დადებითად იმოქმედებს თვითოეული მოქალაქის სოციალურ მდგომარეობაზე, ანუ საქართველოს გაუწილება შინა შიდა ცხოვრების გაუმჯობესებისა და ფეხზე დადგომისა. ბრმა უნდა იყო, რომ ყოველივე ეს ვერ დაინახო და სლოგანურად ქმნიდეს პრობლემებს.

— ბატონო მირონ, რაში ხედავთ გამოსავალს, გვეჩვენებთ? — ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, კომისიამ დარგის საეკოლოგიკურად ერთად, ჩამოაყალიბა ის ძირითადი საკითხები, რომელიც დარგს გამოეყენება შექმნილი მდგომარეობიდან, რის შედეგადაც უნდა ეშვოს მომხმარებელს. 1) პირველ რიგში, უნდა მოქმედდეს დარგის მართვის სისტემა, ანუ სელმძღვანელი ორგანოები კი არ უნდა ინიშნებოდეს რომელიმე პოლიტიკური პარტიის შეზღუდვების მიხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 2) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 3) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 4) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 5) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 6) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 7) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 8) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 9) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 10) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 11) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 12) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 13) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 14) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 15) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 16) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 17) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 18) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 19) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 20) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 21) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 22) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 23) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 24) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 25) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 26) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 27) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 28) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 29) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 30) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 31) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 32) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 33) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 34) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 35) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 36) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 37) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 38) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 39) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 40) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 41) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 42) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის შესაბამის კადრს, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება კოლექტივისა და ქვეყნის წინაშე; 43) შენარჩუნებული იქნას ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა, რასაც განსაკუთრებით მისხედვით, არამედ კოლექტივი თვითონ უნდა ირჩევდეს მათ შორის

„მე, რიგითი მოქალაქე, გრძელ გავიძე“!

დიახარილი საქართველოს პრეზიდენტს, გაბრიელ უფროსად შევარდნაძეს

მესამე გვერდიდან

უბად გვეყვება შვილები და შვილიშვილები, რომლებსაც მოუწევთ თქვენს მიერ აღებული, ალბათ თქვენი გუნდის წევრთაგან მითვისებულ-გაფლანგული მილიონების გადახდა. ალბათ, მართალია, როგორც ხალხში ამბობენ, მავანნი და მავანნი, კახელებში ათი ათასობით დოლარებს ისე აგებენ თურმე, რომ უკანაც არ მოიხდებენ, აქეთ კი, ქუჩაში ვერ გაგივლია კაცს, იმდენი ხელგამწვდომი ქართული გემუდარება 5 თეთრი მაინც გაიღო, რათა სული ტბილია და კაცს მაინც უნდა, რომ ცოტახანს იცოცხლოს...

როგორც დიდ მოსკოვს ცრემლებს არ სჯერა, მეც არ მჯერა და ვერა და ვერ გაგიზარებთ თქვენს ზარს საზღვარგარეთელი ე.წ. „მეგობრების“ შესახებ. ყოველივე ის, რაც თქვენს, როგორც პიროვნების, ირგვლივ ხდება და ის ზოგიერთ პიროვნებას, მანქანებს, ჯილდოებს, ნოდებებს და სხვა მისთვის ალბათ ჩაუგებია იმ პროგრამაში, რომელიც მიზნად ისახავს ომის შემდგომი ამერიკული დოქტრინის, ყოფილი სსრ კავშირის შემადგენლობაში მყოფ რესპუბლიკებში ანარქიისა და ქაოსის შეტანას, ამ ქვეყნების დაჩოქებას და ამერიკის კოლონიზაციას გადაეცემა.

ბატონო ედუარდ! თქვენ ტყუილად ითვლით აქტივში იმ ფაქტს, თითქმის თქვენ და მიხეილ გორბაჩოვმა დაანერგით სსრ კავშირი. ნუ ვივინყებთ პიროვნების როლს ისტორიაში. პიროვნებები აჩქარებენ ან ანელებენ ისტორიულ პროცესს, განვითარების (მოსახდენის) იმ სტადიებს, რომლებიც ამა თუ იმ ქვეყანაში, ხალხებმა თუ ერებმა უნდა გაიარონ. სწორედ დოქტრინის ერთ-ერთი შემადგენელი რგოლი იყო ხელისუფლების სათავეში რუსეთისა თუ საქართველოში ისეთი პიროვნებების მოყვანა, რომლებიც უსიტყვოდ (გარეუდან მიზანმიმართული, თანაც შენიღბული, ცბიერი, შეპარული პოლიტიკით) აღასრულებდნენ ცალკეული რგოლებისა და შემდგომი კი, მთლიანი ჯაჭვის ამოთრევას. ალბათ ადამიანური თვისებებიდან გამომდინარე, მარტო რომ დარჩენილხარტ საკუთარი თავის წინაშე, თვითონაც გაგვირგებოდა, რა მოხდა, თქვენ და ბატონი სერგეი თავის კნენიან რაიასთან ერთს ფიქრობდით და გამოვიდა სანაშაღდგო. გაიხსენეთ ლოზუნგი „პერესტროიკა“ თაობაზე. როცა „გარდაქმნაზე“ საუბრობდით (ანალოგიურად საბაზრო ეკონომიკის პოლიტიკის შესახებ), მე დარწმუნებული ვარ, თქვენ გათვლილი არ გქონდათ უახლოესი მიზანი და ამოცანებიც კი, შორეულ პერსპექტივაზე რომ აღარაფერი ეთქვათ. დაგანებინეს „პერესტროიკა“ და ქვეყანა თავზე ჩამოანგრეთ ხალხს. თქვენ ორი „მეგობარი“ გამოცალკეთ ნანგრევებს, ხალხი კი განირთო დასაღუპავად. რამდენადაც მწარედ არ უნდა მოგჩვენოთ, ესაა რეალობა, ესაა სინამდვილე. ჩვენი მსჯელობა რომ ქვეყნისებრი და საფუძვლეს არაა მოკლებული, მსურს მოკლე ამონაწერი მოეყვანო ამერიკული დოქტრინიდან, თქვენთვის ცნობილი ქვეყნის პოლიტიკა, დღეს ბედვრულ საქართველოში უკვე დანერგული (თქვენი მეშვეობით) რიგითი მოქალაქისათვის, ერთ დროს თქვენი თანამემამულეთათვის ხელმისაწვდომი გახდა. და, ტესტის ჩაკითხვის შემდეგ, მასვე მივანდოთ დასკვნების გაკეთება. ავსილით თვალში, გაუფართოვოთ პიროვნობა, ვუთხრათ, ვინ არიან ოკეანის-გალმული ჩვენი მეგობრები, რა მუცლის გრემია აქვთ, როცა უბაგი-ჭირდებათ ხოლმე, ხალხს უბაგი-ფიქრდება ხან აქ იფეთქებს ხოლმე და ხან იქ, თქვენი მეგობრები იმდენად თქვენთვის კი არ ჩამოვარდნიან, არამედ ქვემოთ მოხმობილი ჩანაფიქრის აღსრულებას აზღვევენ (სადარჯიშო).

„დედოფალი“ რა სსრ-ში ქაოსს, ჩვენ თანდათან შევცვლით მათ ფასეულობას სიყვალში... ჩვენ ვნახავთ დამხმარეებს თვით რუსეთშიც. ერთი-მეორეზე მიყოფებით გათამაშდება მსოფლიოში ყველაზე უფრო ხალხის დაღუპვის გრანდიოზული მასშტაბის ტრაგედია.

ლიტერატურა, კინო, პრესა, ყველაფერი ასახავს და აქებს — ადიდებს ადამიანის ყველაზე მდებარე გრძელბუნს. ჩვენ მხარს დავუჭერს ე.წ. ხელოვნებს, რომლებიც დაამკვიდრებენ და ადამიანის ცნობიერებაში ჩაჭედდენ სექსის, ძალადობისა და ღალატის კულტს. სახელმწიფოს მმართველობაში ჩვენ შევქმნილ ქაოსსა და არეულ-დარეულობას, შეუმჩნევლად და აქტიურად შევეწყობთ ხელს ჩინოვნიკების ახირებულობას და მექრთამეობას. პატიოსნებასა და წესიერებას მასხარად ავიგდებთ — ის არავის არ დასჭირდება. ხეპრეობა და თავხედობა, ტყუილი და სი-ცოცხლე, ლოთობა და ნარკომანია, ცხოველური შიში... და მტრობა ხალხებს შორის, უპირველეს ყოვლისა სიძულვილი რუსი ხალხის მიმართ, ყველაფერი ამას ჩვენ მოხერხებულად და შეუმჩნევლად დავუტყუებთ.

და მხოლოდ ერთეულები თუ მიხვდებიან ან თუნდაც გაიგებენ რა ხდება, მაგრამ ასეთ ხალხს ჩვენ ჩაუყენებთ უმწიფო მდგომარეობაში, თითოთ საჩვენებლად გადავტყუებთ, ვიპოვით საშუალებას ცილი დავნამოთ და საზოგადოების წარჩენად გამოვაცხადოთ... ალენ დალე

ყველაფერი ასახავს და აქებს — ადიდებს ადამიანის ყველაზე მდებარე გრძელბუნს. ჩვენ მხარს დავუჭერს ე.წ. ხელოვნებს, რომლებიც დაამკვიდრებენ და ადამიანის ცნობიერებაში ჩაჭედდენ სექსის, ძალადობისა და ღალატის კულტს. სახელმწიფოს მმართველობაში ჩვენ შევქმნილ ქაოსსა და არეულ-დარეულობას, შეუმჩნევლად და აქტიურად შევეწყობთ ხელს ჩინოვნიკების ახირებულობას და მექრთამეობას. პატიოსნებასა და წესიერებას მასხარად ავიგდებთ — ის არავის არ დასჭირდება. ხეპრეობა და თავხედობა, ტყუილი და სი-ცოცხლე, ლოთობა და ნარკომანია, ცხოველური შიში... და მტრობა ხალხებს შორის, უპირველეს ყოვლისა სიძულვილი რუსი ხალხის მიმართ, ყველაფერი ამას ჩვენ მოხერხებულად და შეუმჩნევლად დავუტყუებთ.

და მხოლოდ ერთეულები თუ მიხვდებიან ან თუნდაც გაიგებენ რა ხდება, მაგრამ ასეთ ხალხს ჩვენ ჩაუყენებთ უმწიფო მდგომარეობაში, თითოთ საჩვენებლად გადავტყუებთ, ვიპოვით საშუალებას ცილი დავნამოთ და საზოგადოების წარჩენად გამოვაცხადოთ... ალენ დალე

სსრკ-ში მდგომარეობაში ამერიკული დოქტრინა, ამოღებულია ნიგინიდან — „ЦРУ против СССР“, 1945. იგივე შეიძლება იხსნოს ნიგინი: Ю. Власов, „Русь без вояжд“, Москва, 1995, стр. 349-350.

თქვენ რამდენიმე წელიწადი რიც კარდინალურ, ქვეყნისათვის სასიცოცხლო საკითხებში გვევლინათ ვალდებულებით ჩარჩოში ჩასული („რამკინი“) ქურდით მოაკლავთ მაგიდის თავში და ზედზედ მიიღეთ ეროს, ქვეყნის, ხალხის სანაშაღდგო, საქართველოს მომსპობი კანონები. მათ შორის კანონი მოქალაქეობის, მინისა და ეროვნების უაწყობის კანონი.

ასეთი ნაბიჯების გადადგმას, დამერწმუნეთ, სხვა თუ არა, ისტორია არ გააბატონებ. აქ თქვენს მიერ ჩადენილ დანაშაულს სიძულვილად ყოველგვარ ფარგლებს, ისინი ისეთი რეზონანსი და მასშტაბისაა, რომლის ანალიზი არ მოეძებნება მსოფლიო საკაცობრიო ისტორიაში. თქვენი ქმედებით, ბატონო პრეზიდენტო, უფროსად მდგომარეობაში ჩაყენეთ, ხალხისა და ქვეყნის მტრებად აქციეთ ის ათობედ ქართველი, თქვენს მიერ მიღებული დავალების აღმსრულებლები. თქვენი ყურმოჭრილი მსახურების ვინაობა ცნობილია — საზოგადოებრივ სათვის, ვაგლახ, რომ მათ სტომატის ამოვსებისა და თანამდებობის ხელში ჩაგდებას ფასად საქმე გაუფუჭეს თავიანთ შთამომავლობას, შევიდნენ და შევიდნენ.

სხვათაშორის, ვიდრე თქვენი დირიჟორობით პარლამენტი მიიღებდა კანონს მოქალაქეობისა და მინის ყიდვა-გაყიდვის შესახებ, მე პირადად გამოგვამართეთ პრესის მეშვეობით. პირველ კანონთან დაკავშირებით შეგახსენებ, რომ ანგარიში ჩაგვადოთ, მხედველობაში მიგდოთ ისტორიული გამოცდილება, გასცნობოდით დიდი კანონმდებელი მეფის ვახტანგ VI-ის „დასტურლამას“ და კანონს მოქალაქეობის შესახებ (1710). და შემდგომ მიგდოთ გადაწყვეტილება. თქვენ და თქვენმა პარლამენტმა, რა თქმა უნდა, ყურად

არ იღეთ ხალხის რჩევა და სურვილი და ხელს შეგვრჩა არაფრის მითქმელი დოკუმენტი.

თქვენს მიერ დამოძღვრულ და დაპროგრამებულ, ქართული მამა-პაპური, დიდი შოთას, ილიას, ვაჟას და აკაკის მინა-წყლის გამყიდველებს აი, უკვე სამი წელიწადია, კრჩაში ვუდგევარ, ვთხოვდი, ვემუდარებოდი ხელი აეღოთ ბოროტ განზრახვებზე, გადაერჩინებინათ თქვენ, რომ იქნებ, როგორმე მიგელწიოთ იმისათვის, რომ საზღვარგარეთელ მეგობრებს მიწა მაინც დაეტოვებინათ ქართველი ხალხისათვის.

მინის ყიდვა-გაყიდვის შესახებ კანონის პარლამენტში განხილვამდე გაზეთმა „შანსმა“ დაბეჭდა ჩემი ვრცელი წერილი, სათაურით „და დირიჟოროს ჯოხის დაქვევას ელიან“. თქვენი შეგვიპირდით (თქვენთან იყო პეტრიცია ჩვენს მიერ გამოგზავნილი, ან, გარდაცვლილი, ბატონი გურამ ფანჯიკიძე), რომ თქვენ არ დაშვებდით მინის გაყიდვის კანონის მიღებას: გყოფილიყავით მშვიდად, ყველაფერი მშვიდობიანად დადგომოდა. იქით ტელევიზია (სარჩი) დისპუტებს მართავდა, როცა მინის გაყიდვის მონინალმდეგები „გამყიდველებთან“ პირისპირ

ვისხედით, სხვა პანზე მიდიოდა საბარბო. როგორც კი ეკრანს მინის გამყიდველთა თქვენს მიერ ხელდასმული გუნდი მიუჯდებოდა, ხელს ითრებდნენ გივჩეცდა, გვაჩუქებდა და აცხადებდა: „ის, ვინც მინის გაყიდვის კანონს მხარს არ უჭერს, საქართველოს მტრია“.

ბატონო პრეზიდენტო! ხალხმა უკვე იცის და გაიცნობიერა ის ფაქტი, რომ თქვენი გაზეთების არ ან იშვიათად კითხულობთ, ტელევიზორსა და რადიოს არ უსმენთ. თქვენი დასაყრდენი ძირითადი გამოდიან ის ე.წ. მრჩეველები, რომლებიც, ღმერთმა იცის, რა რჩევებს გაძლევენ, ყოველ შემთხვევაში, მათ რჩევებს ხალხისა და ქვეყნისათვის სიკეთე რომ არ მოუტანია, ეს ფაქტია ისე, მე გულწრფელად, კაცურად გირჩევდით, — დროა (კარგახანია), შეჩერდეთ, იცოდეთ, ხალხი თუ არა, ღმერთი შეგვისავე, ადრე თუ ურწმუნო იყავით, ეკლესიებს აუქმებდით, მორწმუნეებს სიყვითლით, ასალაზრდებს (თქვენი თაობისა) კომკავშირის რგებიდან რიცხავდით მამივე, როცა კი გაგებდით, რომ იგი ეკლესიაში თუ დედაც ერთხელ შევიდა, ეხლა ხომ მორწმუნე გახდით. მართლმადიდებელმა ეკლესიამ კათოლიკურად გადაგნათლათ და ორი სახელი მოგცათ. თუნდაც სახელი გიორგი განა ცოტა რამეს გავაღებთ? გიორგი არის ქართველი კაცის, თუ გნებავთ, ალფა და ომეგა. წინაპრებმა წელიწადში რამდენი დღეცაა, იმდენი ეკლესია ააგეს წმინდა გიორგის სახელზე. დღესაც საქართველოში მამაკაცთა შორის სახელი გიორგი პირველობას არცერთ სახელს არ უთმობს. დანამდვილებით ვიცით, რომ თქვენ ისე მიიღეთ ქვემოთ დასახელებული მინის კანონები, რომ საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმინდესსა და უნეტარეს, ილია II-საც არ შეუთანხმეთ (უბრალოდ, გვერდი აუარეთ). ბიბლია კი, როგორც ცნობილია, მინას ყველას საკუთრებად თვლის და კრძალავს სასაქონლო ბრუნვაში ჩართვას.

ქვეყნისა და პირადად თქვენი ინტერესებიდან გამომდინარე, ვთხოვ თქვენს მედროვე მრჩეველებს, გაგაცნონ ქვემოთ მოხმობილი დოკუმენტი, რომელსაც მეც ვანერხელს.

ინტერესებიდან გამომდინარე, ვთხოვ თქვენს მედროვე მრჩეველებს, გაგაცნონ ქვემოთ მოხმობილი დოკუმენტი, რომელსაც მეც ვანერხელს.

საქართველოს პრეზიდენტს, პარლამენტს პეტრიცია

მიღებული 1998 წლის 16 დეკემბრის თბილისში გამართულ სამეცნიერო კონფერენციაზე „გარდაუდებული რეფორმა და მინის საკითხი“ 1998 წლის 12 ნოემბერს გამოქვეყნდა საქართველოს კანონები: 1. სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული არასასაოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის მართვისა და განკარგვის შესახებ. 2. ფიზიკური პირებისა და კერძო სამართლის იურიდიული პირების სარგებლობაში არსებული არასასაოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის კერძო საკუთრებად გამოცხადების შესახებ.

ორვე კანონი სახალხო განხილვის გარეშე იქნა მიღებული, მაშინ როდესაც ისინი ქვეყნისთვის და ერისთვის სასიცოცხლოდ უმნიშვნელოვანეს, განსაკუთრებულ საკითხებს წარმოადგენდნენ. კანონები მიღებულია ცალკეული პირებისა და მმართველი ზედა ფენის ინტერესების სასარგებლოდ. მათში გაუთვალისწინებელია რა მიწასთან, როგორც სახელმწიფო ტერიტორია-სთან დაკავშირებული არსებული თუ მოსალოდნელი პოლიტიკური პრობლემები, რომელთა გამო ყოფნა-არყოფნის მუდმივი საშიშროების ქვეშ დგას ქვეყნის და ერის არსებობა, ამით ისინი პირდაპირ თუ არაპირდაპირ გზით ხელშეწყობენ საქართველოს ტერიტორიული ერთიანობის უზენაესობას და ქვეყნობიერად წინააღმდეგობაში არიან მოქმედ კონსტიტუციასთან, სადაც აღნიშნულია: „საქართველოს სახელმწიფო ტერიტორიის გასცილება აკრძალულია“.

მინის კერძო საკუთრებაში გადაცემა უნდა იყოს სახელმწიფოს მიერ მიზანმიმართულად გააზრებული პროცესი, რათა ჩამოყალიბდეს მესაკუთრეთა საშუალო ფენა და რასაც ვერ უზრუნველყოფს ჯერ კიდევ 1996 წელს მიღებული კანონი „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის საკუთრების შესახებ“.

ე.წ. „არასასაოფლო-სამეურნეო მიწების“ სასაქონლო ბრუნვაში მოქცევა (მინის ყიდვა-გაყიდვა), როცა ქვეყანა უმძიმეს კრიზისშია და როცა ასეთი ათასობით ადამიანი შიმშილობს, დაუშვებელია.

აღნიშნული კანონები ნაქარვედად და მიწასთან დაკავშირებული საქართველოს სოციალური-ეკონომიკური, პოლიტიკური პრობლემების გაუთვალისწინებლად მიღებული. მათი საშუალებით მიწის მესაკუთრედ, პირდაპირ თუ არაპირდაპირ მფლობელად, შეიძლება გახდეს ნებისმიერი პიროვნება თუ იურიდიული პირის წარმომადგენელი, რომელიც საქართველოში არ ცხოვრობს და კომერციული ან სხვა ინტერესები (მათ შორის ტერიტორიული ინტერესები) გააჩნია.

ახალი კანონებით შემოღებული წესით მინის 99 წლით იჯარით განცემა და ქვეყნისა და მთავრობის წინააღმდეგობა მოქმედ კონსტიტუციაში აღიარებულ საქართველოს მოქალაქეების შრომის უფლებებს, თავისუფალ შრომას. უტოვებს რა მკვიდრ მოსახლეობას სახვლიოდ, ერთეულთა თუ უცხოთა მიერ შესყიდულ თვისავე მამა-პაპათა მამულში, მხოლოდ და მხოლოდ მოგაპაგირების უფლებას ან თუ რით დამთავრდება ყოველივე ეს ამის მაგალითია, უმტკივნეულები წინააღმდეგედ დღემდე გადაუწყვეტილი პრობლემისა, აფხაზეთთან და შიდა ქართლის ცხინვალის რეგიონიდან გამოდევნილი 300000 ქართველის სახით, რომელთა ბედს, მოცემული კანონების წყალობით, სამომავლოდ მთელი ერი გაიზარებს.

ორვე კანონი და საერთოდ, მიმდინარე აგარული რეფორმა საფრთხეს უქმნის ქართველი ერის და საქართველოში მცხოვრები მოსახლეობის სასიცოცხლო ინტერესებს.

მოცემული სახით აღნიშნულ კანონთა მიღებას დანაშაულად მივიჩნევთ, როგორც საქართველოს დღევანდელი მფლობელის, ასევე მისი მომავალი თაობების წინაშე და მოვითხოვთ:

1. დაუყოვნებლივ შეჩერდეს აღნიშნულ კანონთა მოქმედება.

2. მეცნიერთა, სპეციალისტთა მონაწილეობით, საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკურ პოლიტიკურ პრობლემებიდან გამომდინარე, შემუშავდეს მოცემულ კანონებში შესატანი საჭირო ცვლილებები.

ვინაიდან დასმული საკითხის მიმართ ყოველი წილი ძვირფასია, მოვითხოვთ, აგრეთვე უმოკლეს ვადაში გაგვეცეს მასზე პასუხი.

პრობლემის არ გაგების, არ გაზარებისა და კანონთა მოქმედების შეუჩერებლობის შემთხვევაში, მიემართავთ საქართველოს კანონმდებლობით დაშვებულ, დემოკრატიულ-რადიკალურ ყველა ხერხს და ზომას, რამეთუ მასუხს ვაგებთ როგორც საქართველოს სახელმწიფოებრიობის 30 საუკუნოვანი ისტორიის, ასევე ერის და მომავალი თაობების წინაშე.

კონფერენციის მომზადების საინიციატივო ჯგუფი:

ლევან ფრუქი
გურამ უსტაშვილი
თენგიზ ჩხეიძე
მურმან ზაქარაია
ალექსანდრე ბენდინიშვილი
ელგუჯა გულუდანი
იაკობ ახუაშვილი
დემურბა გოგოლაძე
მამია ლლონტი
ელგუჯა ქვათაძე
თამაზ კირცხალია
გიული ძიძიგური
გულიკო ურუშაძე
ალბერტ ბატაიშვილი
პეტრიაზე ხელს აწერენ საზოგადოებრივ გაერთიანებათა და პოლიტიკურ პარტიათა ხელმძღვანელები.

ბატონო ედუარდ! სიტყვა ძალიან გამიგრძელდა. ეს ტვიკილიანი პრობლემებითაა დამუხტული, რომლის მიშტინა და წყარო თქვენი ბრძანებით. თქვენი წყალობით, კონსტიტუციაში და თქვენს გამოსვლებში არ გამოჩნდა გესხენიანობა ქართველი ერი. განა ბევრმა კი იცის, რომ ქართველები აღარა ვართ ერი და თითქმის, თქვენი მეცადინეობით აღარაფერი დავგრძელო. იქნებ უახლოეს საორშაბათო გამოსვლაში (სულ დამოკლებით რომ გვკვებავთ 7 წელიწადია) გვესაუბროთ ერისათვის დასახსიათებელი ნიშნებიდან, — ერთობა, ცხოვრების მატერიალური პირობები, ტერიტორიისა და ეკონომიკური ცხოვრების ერთობა, ენის ერთობა, ეროვნული სახითის გარკვეული ნიშნების ერთობა, გვაოცენილი მისი კულტურის ეროვნული თავისებურებაში, რომელიც გვაქვს დღეს სახელზე და რომელიც მუშაობს, რომელია ჩაყენებული ხალხის სამსახურში. რომელ ერზე შეიძლება ისაუბროთ, რომელიც 1/3 ზეკვალიფიციერებული და პროფესიულად ვარგი ემიგრირებული საკუთარი სამშობლოდან, ხოლო საქართველოში ამჟამად მყოფთა ალბათ ნახევარი სიზმარს სომხურ, აზერბაიჯანულ, რუსულ და ასე შემდეგ, ბარე ას ენაზე ნახულობს.

ყველა ზემოთი შემთავაზებულ შესხებას დავატა კიდევ ერთი დიდი (ვიტყობი უდიდესი) დანაშაული, რომელიც პარლამენტმა თქვენი ხელდასმით და მისი თავიჯდომარე ზურაბ ჟვინიას მეთაურობით ჩაიდინა. აი, აქ ბატონო ედუარდ, მივადგით ძალზე დელიკატურ საკითხს, რომელსაც პეტია ეროვნება. სულ ცოტა ხნის წინათ იყო დრო, როცა სხვა ეროვნების კაცი ქართველობას ნატრულობდა. მხოლოდ ერთი მაგალითი. 1987 წელია. ვიმყოფები იანვრის თვეში უკრაინის ქალაქ ტრუსკავცკში. ძველი ახალწლის წინა ღამეს 15-მა ქართველმა გადავწყვიტეთ ახალწლის შეხვედრითი უკრაინულ ეროვნულ რესტორანში (რესტორანს ჰქვია „დუბი“). დარბაზის ცენტრში დავავადგეს მაგიდები, კახელებმა გამოფინეს თავიანთი ნობათი, სუფრაზე იმდენი სურსათ-სანოვად დაგვადგეს, რომ სიმძიმისაგან მაგიდები ვნახებოდა. შუა ქეიფში რომ ვიყავით, ჩვენთან მოვიდა ახალგაზრდა კაცი, მოგვასალმა, ჭიკა მივანოდეთ, დაგვლოცა, წამოსცივდა ღამა-ღამა ცრემლები და სიტყვა: ძალიან ვნახებარ, რომ ქართველად არ დავობადეთ. ეს თქვა უკრაინელმა კაცმა.

გაგრძელება მე-11 გვერდზე

ახალი რუბრიკა ჩვენი იურიდიული კონსულგანია

ირმა
ლომაური

იურისტი, სამართალ-
მცოდნე, ადვოკატთა
აოლგის წევრი

ვარ 67 წლის ქალი.
2 წლის წინ დაწერე
ანდერძი, რომელიც ცნო-
ბილია ჩემი მემკვიდრეობის
სათვის. მაქვს თუ არა
ანდერძის შეცვლის უფლე-
ბა?

მაინტერესებს, რა
შემთხვევაში შეიძლება
ანდერძის შეცვლა ან
მოშლა ან როგორ უნდა
მოვიქცე. რომ ჩემი
ანდერძის დაწერა გავა-
საიდუმლო.

ანდერძი გამოსატ-
ყეს მოანდერძის უკანაგულ-
გება-სურვილს. ამიტომ
მოანდერძის უფლება ექ-
ვე, თუნდაც ათჯერ შეცვა-
ლოს თავისი ანდერძი და
შეადგინოს ახალი. ახალი
ანდერძით მოანდერძეს
უფლება აქვს მთლიანად
შეცვალოს ადრინდელი ან
მხოლოდ, თუ რომელ
წილში ცვლის თავის
წილს ანაღერძებს. ამასთან,
მოანდერძის უფლება აქვს
დაწეროს შემდეგი ანდერძი,
რომლითაც კი არ გააუ-
ქმებს წინა ანდერძს,
არამედ შეავსებს მას. ამ
დროს ყველა ანდერძი ინ-
არუნებს ძალას. ეს მოხდე-
ბა იმ შემთხვევაში, თუკი
პირველი ანდერძის გან-
არგულებები შეცვლილი
არ არის შემდგომი
ანდერძით.

ანდერძი შეიძლება
მოიშალოს ანდერძის ახა-
ლი განცხადების შეტან-
ით, რომელიც აღინიშნე-
თა ყველა ის საკითხი,
რაც წინა ანდერძში იყო
დატოვებული. მაგ: წინა
პირველი ანდერძით ავ-
ტომატურად დაუტოვა თავის
წილში, ხოლო საცხ-
დოებელი სახლი კი თავის
გაყვას. მეორე ანდერძით
წინა და მანქანა დაუ-
ტოვა თავის ვაჟს. ძალა-
ში შევა მეორე ანდერძი,
მაგრამ ყურადღება უნდა
ჩვიქცეს შემდეგ გარემოე-
ბებს:

1) ერთი პირის მიერ
შეადგენილ რამოდენიმე
ანდერძს შორის უპირატე-
სობა ეძლევა სანოტარო
ფორმით შედგენილ
ანდერძს, რაც ახსნას
ყოველს საქართველოს
სამოქალაქო კოდექსის 1401-
მ მუხლი, ე.ი. აქედან გა-
ომდინარე, თუკი პირვე-
ლი ანდერძი დამონმებული
აა სანოტარო ფორმით,
მისი მოშლა ან შეცვლა
შესაძლებელია მხოლოდ და
მხოლოდ სანოტარო ფორ-
მით დამონმებული ანდერძ-
ით.

2) მოანდერძე ანდერძის
შეადგენის მომენტში აუცი-
ლებლად უნდა იყოს ქმე-
დუნარიანი.

3) ანდერძის დაწერის
დროს აუცილებლად უნდა
იყოს მითითებული
ანდერძის შედგენის თარ-
ილი, წინააღმდეგ შემთხ-
ვევაში, ნებისმიერი ფორ-
მით შედგენილი ანდერძი
იურიდიულ ძალას კარ-
გავს.

4) საანდერძო განკარ-
გულება ბათილად შეი-
ლება ჩაითვალოს აგრეთვე

იმ შემთხვევაშიც, თუკი
ანდერძში მითითებული
ნივთი სამოქალაქო ბრუნ-
ვიდან ამოღებულია ან
საერთოდ არ აღმოჩნდება
ესა თუ ის ნივთი
სამკვიდროში. ამ უკანასკნე-
ლის შემთხვევაში, მემკვი-
დრეს არ შეუძლია და
არცა აქვს უფლება მოითხ-
ვოს ანდერძში მითითე-
ბული თანხა აუნაზღაურ-
დეს სხვა ქონებიდან.

5) ანდერძი ბათილად
შეიძლება ჩაითვალოს იმ
შემთხვევაში, თუ ანდერძ-
ში მითითებულია იმაზე,
რომ მემკვიდრე
სამკვიდროს შეიძენს გან-
საზღვრული დროით, ასევე
იმ პირობებზე, რომელზედაც
უნდა გადავიდეს
სამკვიდრო მემკვიდრის
გარდაცვალების შემდეგ.

6) ბათილად შეიძლე-
ბა ცნობილ იქნეს არა
მთელი ანდერძი, არამედ
მოანდერძის ზოგიერთი
განკარგულება. ამ დროს
დანარჩენი განკარგულებე-
ბი უცვლელად რჩება
ძალაში.

ყურადღება იმ გარე-
მოება, რომ სანოტარო
წესით დასტური ანდერძი
დგება ორ ეგზემპლარად.
ერთი რჩება სანოტარო
ბიუროში (რომელიც მისი
საცხოვრებელი ადგილის
მიხედვით მდებარეობს),
ხოლო მეორე თვით
ანდერძის შემდგენელს ანუ
მოანდერძეს.

რაც შეეხება თქვენს
შეკითხვას, როგორ
მოიქცეთ, რომ საიდუმ-
ლოდ დარჩეს თქვენი
ანდერძი, გიპასუხებთ, რომ
ნოტარიუსს უფლება არა
აქვს გაამხილოს თქვენს
მიერ შედგენილი ანდერძი
ან გაამხილოს თუნდაც
რომელიმე ისეთი ცნობა,
რომელიც შეეხება
ანდერძის შინაარსს, მის
შეადგენას ან შეცვლას ან
გაუქმებას. ამასთან, შეგი-
ძლიათ ანდერძი დიდუ-
ქული კონვერტით გადას-
ცეთ ნოტარიუსს. იმისათვის,
რომ თქვენი ნაანდერძის
შინაარსი დატოვოთ საი-
დუმლოდ, უფლება გექ-
ვეთა შინაარსის გაუცნო-
ბლად და გამოუქვეყნე-
ბლად მოანერჩინოთ ხელი
მოწმებებს (აუცილებელია
დაესწეროს ორი მოწმე).

აგრეთვე, შეგიძლიათ
შეცვალოთ თქვენს მიერ
დაწერილი (მემკვიდრეობ-
ისათვის უკვე კარგად ცნო-
ბილი) ანდერძი შინაური
ანდერძით, სადაც დაფიქ-
სირებული იქნება თქვენი
ხელმოწერა მოწმებთან
ერთად. ეს იმ შემთხვევა-
ში, თუკი პირველი შემდ-
გენელი ანდერძი არ არის
დამონმებული ნოტარიუსის
მიერ დამონმებული
ანდერძი უფრო კანონიერა
და უფრო მეტი იურიდი-
ული ძალა გააჩნია, ვი-
დრე შინაურულ ანდერძს.

უფრო დანაშაულო-
ბით ინფორმაციისათვის
და ნაზიმიანი იურიდი-
ული კონსულტაციის
ათვის, როგორც სამო-
ქალაქო, ასევე სისხლის
სამართლის სამსახურში,
პირდაპირ მოგვართით
პირადად ტელ: 79-95-
80.

„ვე, ჩივითი მოქალაქე, ბრალს გდებთ“! დიახარილი საქართველოს პრეზიდენტს. გატონ ედუარდ შავარდნაძეს

მეთუ გვერდიდან

მა. უკრაინელმა, რომელიც
თითქმის ტოლს არაფერში
არ უდებს ნებისმიერი
ეროვნების კაცს.

მკითხველებმა იცნან, რომ
მე გვაროლოგი გახლავართ
და აი, უკვე ათ წელიწადზე
მეტია ვიკვლევ და ვსწავ-
ლობ ცალკეული გვარების
ისტორიას. როგორც კი
ტელევიზიამ გამოაცხადა, რომ
ჩემი წინაპრები და უზენ-
ესიც, ვინაც ადამიანები დაყო
ეროვნებად, მოცლილი იყო,
რადგან რა საჭიროა ეროვნე-
ბა, რა საჭიროა იმის ცოდ-
ნა, ვისი შვილი ხარ, ვისი
გარისა ხარ და ა.შ. ანკრ-
ადა ტელეფონის ზარს, დახ-
ვდა შეკითხვები, გაჩნდა მო-
საზრებები, აღმოჩნდა უფრო
ადამიანები, ამ სტრუქტურა
ავტორიდან დაწყებული, ვინ
იცის, რაღა ფორმას არ
მიმართავენ იმ ბარბაროსუ-
ლი, გაუთვლელი, მტრის
კარნახით თავსმოხვეული
მოტივი მომავალდინელი აქ-
ტის მიმართ, რომელსაც შევია
დადგენილება, მიმდინარე წლის
15 იანვრიდან ამ ქვეყანაზე
მოვლენილ არსებას დაბადე-
ბის მოწმობაში აღარ ჩაენ-
ეროს ეროვნება ქართველი,
დაკმაყოფილდეს და მადლო-
ბა უთხრას ბიძებს, რომ
ქართველ მოქალაქეზე
გაცვალეს.

ბატონო ედუარდ! გუ-
ლახდობა გეუბნებთ, მო-
სახლეობაში ღრმად გაიდგა
ფესვები და მუსირებს ზარი,
რომ თქვენი წინაპრები არ
იყვნენ ქართველები და რომ
შევადრნაქე თარგმნილია
პოლონური გვარიდან
სოკოლოვსკი (მეორე ვერსი-
ით-ბერძნული სოკოლადიდან).
თქვენს წინაპრებს თითქმის
უცხოურიათ გურიანში, მაშა-
თან (თქვენს სოფელთან) ახ-
ლოს, ნაწილი მცხოვრებლე-
ბის გაფანტულან, სხვადასხვა
ადგილებში წასული თქვენი
წინაპრების ერთი ოჯახი
მაშაში გადასულა, გვარი
ქართულად უთარგმნია
(სოკოლ ხომ შევადრნია) და
ასე შერევიან სხვა გვარებს
შევადრნაქეები. სხვათაშორის,
გაქვს გვარი შევადრენიძეც.
თქვენი წარმომავლობით
(ასაკით და ა.შ.), ბოლო
ხანებში დაინტერესებულა

რუსული პრესა (ალბათ, ბოლი
ცეცხლის გარეშე არ არსე-
ბობს) და დაბეჭდილა წრე-
ლი წერილი. იგი, როგორც
მოსალოდნელი იყო, გადმო-
უთარგმნიათ და 1998 წლის
4-10 აპრილის თარიღით
„ქართულმა მახვილმა“, მკითხ-
ველთა თხოვნით, მეორედ და-
ბეჭდა წერილი სათაურით:
„რუსები შევადრნაქეს ქართვე-
ლ ებრაელებს აბრალებენ,
თუ?“ პუბლიკაციების მიხედ-
ვით, ირკვევა, რომ თქვენს
მიერაა შევსებული პირადობის
დამადასტურებელი ანკედა (რა
თქმა უნდა, რუსულ ენაზე),
რომელშიც პირადად, საკუ-
თარი ხელმოწერით ადას-
ტურებთ, რომ ხართ არა
ქართველი, არამედ ქართვე-
ლი ებრაელი. ესლა ამის
კვლეობაზე მე გამიჩნდა კითხ-
ვა: წინაპრები მართლა
უკრაინელი და გერმანელი
ებრაელები იყვნენ (დიდი
ბებია, თითქმის ლუქსემბურგე-
ლი, დღევანდელი ბოლნისის
რაიონული ცენტრ-
დან იყო), თუ ეს
იმითმე გააკეთეთ,
რომ იოლად
გასულიყავით მა-
რქაში და მავან-
თა მხარდაჭერით
სვეც პოლიტიკ-
ურში დაგედოთ
ბინა. მაგ დროის-
ათვის კი, როგორც
ქვემოთ მოტანილი
მოწმობები ირ-
კვეთა, პოლიტიკ-
ურის ყველა წევრი
ებრაელია.

თქვენს
ეროვნულობასთან
დაკავშირებით
(უფრო სწორად,
შევადრნაქეთა
გვარის ისტორიაზე)
ვრცელი წერილი
დაისტამბა გაზეთ-
ში „მშვიდობა“
ყოველთაა. მე წერ-
ილის ავტორი
პარიკისათვის
კვერი არ
დამიკრავს, რომ
შევადრნაქის უწინ-
დელი გვარი იყო
უგრებელიძე. ასე
რომ ყოველიყო,
მაშინ მე ჩემ წიგნ-
ში „ქართულ გვარ-
სახელთა საიდუმ-
ლოებანი“ (თბ.
1998), შევიტანდი,

რამეთუ ეს წიგნი მხოლოდ-
დამხოლოდ ამ თემისადმი
მიძღვნილი. საქმე იმაშია, რომ
ავტორებმა საიდუმლოც ამ-
ოიკითხეს, რომ ერთ-ერთ
უგრებელიძეს ერქვა შევადრ-
ენი. ამ გზით თუ წავალთ,
მაშინ შეიძლება გვეთქვას,
რომ შევადრნაქეთა გვარი მო-
მდინარეობს გვარებიდან:
ბოლქვაძე, თაყაიშვილი... (1850
წელს საკუთარი სახელი შე-
ვადრენი დამონმებულია გურო-
აში (ბახვი, ოზურგეთის
რაიონი, 1850 წლის 6-11)
სახელდობრ, აღნიშნულ
გვარებში.

ეროვნულობაზე ხაზგას-
მამ კვლავ ნამოატივება პარ-
ლამენტის თავმჯდომარე
ზურაბ ჟვანიასა (პრესის
მიხედვით ზანაზან ანტონი-
ანის, დედით გოლდბაუმის)
და ძმათა მისთა ვინაობა-
სადაურობის საკითხი. ისე კი,
სადაურობი ედუარდ, ძალზე
მოამრავლეთ თქვენს გარშემო

ქართულ ტანსაცმელში გა-
დაცმული ადამიანები, რომ-
ლებსაც ფორმა და შინაარ-
სი დაშორიშორებული აქვთ
და ისე ვერ დასდებენ თავს
ქართული საქმისათვის,
როგორსაც მოიმოქმედებდა
პალატი ქუთუთი ნასაზრდოე-
ბი, ქართული მუხასავით
ამოზიდული კაი-ყმა და კაი-
მამულიშვილი.

ბოლო წლებში ხომ გვი-
კითხებთ, რათა „ჩვენდეთ
ამერიკელთა სულს“. ის
რატომღა დავივიწყეთ, რომ
ამერიკელი (ინგლისელიც) მე-
ცხოვედ სხვაქვეყნელს არ
იყვანს, ის იმ გულით არ
მოგაცილებს ჭუჭყს, როგორც
ამერიკელი.

პატივისცემით
იამოზ ახუაშვილი
14.1.98.
P.S. პირობისამებრ სტა-
ტუს ვურთავთ პოლიტიკურის
შემადგენლობას.

БЫВШИЕ ЧЛЕНЫ ПОЛИТБЮРО ЦК КПСС

М.С. Горбачев - (Бывший президент СССР, ныне президент
ряда советско-американских фондов) - ПОЛУРУССКИЙ,
МАТЬ - ЕВРЕЙКА

А.Н. Яковлев (он же?? Лев) - бывший секретарь ЦК КПСС
по идеологии, старший советник Горбачева, ныне советник
Ельцина и президент одного из советско-американских
фондов). - ЕВРЕЙ

В.А. Медведев (он же Цукерман) - бывший секретарь ЦК
КПСС по идеологии, старший советник Горбачева, ныне
советник "Горбачев. фонда"). - ЕВРЕЙ

Е.М. Примаков (он же Киршблат) - бывший директор
Института мировой экономики и мировых отношений,
советник Горбачева, ныне директор Центральной службы
разведки (бывшее Главное разведывательное управление
Совесткой Армии). - ЕВРЕЙ

Э.А. Шеварднадзе - бывший первый секретарь ЦК
Компартии Грузии, министр иностранных дел СССР,
курировал еврейские вопросы в Политбюро ЦК, ныне хозяин
Грузии. - ГРУЗИНСКИЙ ЕВРЕЙ.

Б.Н. Ельцин (он же Эльцин) - бывший первый секретарь,
Свердловского обкома партии, министр СССР, председатель
Верховного Совета РСФСР, ныне хозяин России. - ЕВРЕЙ.

В.А. Бакатин - бывший министр внутренних дел СССР,
советник Горбачева, руководитель межреспубликанской
службы безопасности (КГБ). - ЕВРЕЙ.

მეცხრე გვერდიდან

ექვსე კლასის საქართველოს ის-
ტორია მინც წაუკითხავს.

3) ჩამოყალიბდეს ერთიანი
საქციო საზოგადოება, სადაც
მიიღება გადაწყვეტილება, რის
საფუძველზეც 5-დან 10%-მდე
აქციების რაოდენობა გადაეცემა
უფასოდ ენერგეტიკის სფეროში
მომუშავე საცილისტებს, რაც გა-
ნაპირობებს მათ სერიოზულ
დამოკიდებულებას ენერგეტიკა-
ში და ასევე ხელს შეუწყობს
საქართველოში კერძო მესაკუთრის
ანუ საშუალო ფენის ჩამოყალი-
ბებას. აქციების საკონტროლო პა-
კეტი შენარჩუნებული უნდა იქნეს
სასელმწიფო დაქვემდებარებაში,
რამეთუ ეს იბიქტები მთელი
ქართველი ხალხის კუთვნილებაა.
ასევე შესაძლებელია მართვის
უფლებით სასელმწიფოდ გადასც-
ეს დარგი მომუშავე კოლექტივებს,
სააქციო საზოგადოებებში. ოღონდ
არა ფიქტური ფორმით, როგორც
ეს დღეს არის, არამედ ფაქტი-
ურად, ანუ დარგის მართვა ჩა-
არდეს საცილისტებს და პასუხ-
იც მათ მოეთხოვოთ. ყველაფერი
ეს მიღწევაა და შესაულებელი
იმ შემთხვევაში, თუ იქნება პრეზ-
იდენტის, პარლამენტის და
მთავრობის კეთილი ნება. წინააღ-
მდე შემთხვევაში, საქართველოს

მითი და რეალობა ენაგებობაში

ენერგეტიკა განპირობდა დასაღუ-
ბად და დროა ერმა ამას მიაქ-
ციოს ყურადღება მთელი სერიო-
ზულობით. იმ შემთხვევაში, თუ
ზემოთ ჩამოთვლილი საკითხები
მეცნიერულ დონეზე შესჯელობის
შედეგად დადებითად გადაწყდება,
დარგი გადარჩება.

და ბოლოს, ერთ ყველაზე
მტკივნეულ საკითხს - აღრიცხ-
ვინაობისა და ფულის ამოღების
მექანიშმებს მინდა შევეხო. ჩვენს
შემთხვევაში, ელექტროენერგიის
მომხმარებელი არის სასელმწიფო
სტრუქტურა, კერძო მეწარმე და
მოსასხლეობა. ფულის ამოღება ამ
სამი დასახლებული რეალიდან,
ყველაზე მეტად ჭირს მოსასლეო-
ბის მხრიდან, რომლის უმეტესი
წილი სოციალურად დაუცვე-
ლია და განიცდის დიდ გაჭირე-
ბას.

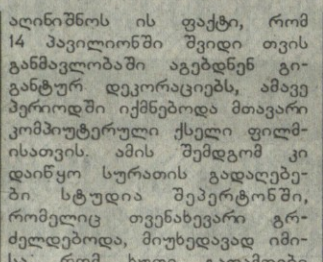
აქედან გამომდინარე, ჩვენ ვთვ-
ლით, რომ ელექტროენერგია უნდა
მიეწოდოს (მინიმუმ მინც) თი-
თოეულ მაცხოვრებელს, ხოლო
ფულის ამოღების მეთოდი უნდა
განსხორციელდეს შემდეგნაირად,
თითოეული მოქალაქე, რომელიც
მუშაობს და ხელფასს იღებს,

წარადგენს თავის ელექტროენერგი-
ის დანასარჯს საკუთარ ბუღალ-
ტერიაში, სადაც ხდება სხვადასხ-
ვა გადასახადების დაქვითვა (თი-
თოეულ პიროვნებაზე). ჩვენ ვამ-
ბობთ, ეს არამართი ჩვენი აზრი
არის, არამედ მსოფლიოს სხვა-
დასხვა ქვეყანაში ამოზიდული
მეთოდი, ელექტროენერგიის გა-
დასახადი დაქვითოს თითოეულ
მოქალაქეს, ვინც კი ხელფასს
იღებს და ეს თანხა პირდაპირ
ანგარიშზე გადავა ელექტროენ-
ერგიის მწარმოებელთან, გადა-
ცემთან და გამანაწილებელთან,
ხოლო ის, ვინც არ მუშაობს, არ
გადახდის მანამ, სანამ სამუშაოს
არ მიიღებს (ანუ არ მიიღებს
ხელფასს), ოღონდ ელექტროენ-
ერგიის ხარჯი ყოველთვიურად
იქნება დაფიქსირებული. ამ სისტე-
მით მთლიანად იქნება იქსა-
ტორია პრობლემა ანუ ფულის
მოპარვის მექანიზმები და ასევე
დასაბუთო ელექტროენერგიის
ლირებულება, ყოველგვარი დამ-
ახინჯების გარეშე მისი ნამ-
დვილ მფლობელთან. თუ ამას
დაუფუძვლებთ თანამედროვე დონე-
ზე დამზადებული მრეცხველებ-

ის დაყენების საკითხს, რომელიც
გადაუხდელობის შემთხვევაში ავ-
ტომატურად ითმება კვანძიდან
(ასეთი მრეცხველები საქართველოს
მეცნიერების მიერ გამოგონებუ-
ლი და გამოცდილია, რომელიც
ერთ-ერთი საუკეთესო მსოფლიო-
ში), მაგრამ ელექტროენერგიის
ემლით ჯერ კიდევ არ ინერგება
სისტემაში. და თუ ეს გაკეთდა,
მაშინ არც დარგს და ასევე არც
მოსასლეობას პრობლემები არ
ქვება. ყოველივე ზემოთ აღნიშ-
ნული საკითხები მიღწევადაა იმ
შემთხვევაში, თუ იქნება კეთილ-
ინდისიერი დამოკიდებულება
საქმისადმი. ეს მოხდება იმ შემთხ-
ვევაში, თუ ადამიანში გაჩნდება
ჭეშმარიტი რწმენა. ქართველ
ხალხს დღეს სხვა გამოსავალი არა
აქვს, გარდა ერთისა, რომ ის
მივიდეს ღმერთთან ურთიერთ-
ბაში ჭეშმარიტი რწმენის მის-
აღებად, რაც თითოეულმა ადამი-
ანმა დამოუკიდებლად უნდა მი-
აღწიოს.

— გამაღობთ, ბატონო
მირონ, ასეთი პირდაპირი
და გაბედული საუბრისათვის.
თქვენ და თქვენს კომისიას
ვუსურვებ შედეგიან საქმი-
ანობას.

ესაუბრა
ელგუშა ჩხაიძე

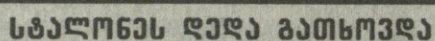
დასა, რომ სუთი გადაღები
ჯგუფურ მუშაობად. თვით რეჟისორი
აღნიშნავს, რომ ერთი დღის გან-
მავლობაში მხოლოდ 10 წთ-ის გა-
დაღებას ახერხებდნენ. ხოლო ზო-
გიერთი კადრის და სცენის გადა-
ღებას სუთი თვე დასჭირდა. მიზეზი
ის გახლდათ, რომ კომპოზიციურ
კადრში აუცილებელია გაითვალის-
წოდებოდნენ მილიმეტრი და მიწოდებ-
და, რადგან შემდგომში კომპო-
ზიტრმა შეძლოს მისი განთავსება
სურათში. იმ შემთხვევაში, თუ უნდა
გამოჩნდეს ანამაციური ნამუშევარი,
მონსტრი კომპოზიტრში, ცოცხალი
აღმავალი და ფორმ ერთად გაც-
ილებიოთ ძნელი განსათავსებელია
ხოლოდ სურათში.

მაყურებელთათვის, ვფიქრობთ, აინტერესო იქნება ფილმი „დაკარგული კოსმოსი“. აქ წაწვებიან ავარიო უცხო პლანეტებზე დაწვები-სას, უცხო პლანეტის არსებანი, სხვადასხვა კოსმოსური ხომალდე-ბი.

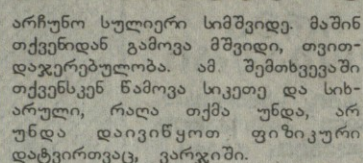
ასე რომ, ამ სურათის ნახვისას მაყურებლებს, კერძოდ კი, ფანტასტიკის უნარის მოყვარულთ, სურათში ელოდებათ. მამ ასე, სულ ახლოს მომავალში საქართველოს არხების სამუშაოები იხილეთ ფილმი „დაკარგული კოსმოსში“.

მეზობელი

ზამბაში" (1993 წ.), „ღამე საშინელი ღამე" (1996 წ.) და სხვები, ხოლო 1993-96-წ. პერიოდისთვის გვევლინება.

სილვესტერ სტალონეს დედა სამჯერ იყო
თხოვილი, მაგრამ ამ ახალწლებზე სამოცდა-
ოთხმეტი წლის ქალბატონი მეოთხედ დაქორ-
ნდა ცხრამეტი წლით თავისზე უმცროს
ტივენ ლევიზზე, (ეს არის სენსაცია, რომელ-
ც მასხიარს მოუწადა დაიბა).

— თქვენ გყოფნით ამისათვის ნებისყოფა?

— ვაკეთებ ვარჯიშებს ყოველ
ორ საათში ერთხელ, ცოტას დავრ-
ბივარ, ცოტა აერობიკა და ცოტა
ტიმანაჟორებზე (ბევრი ადამიანთაგა-
რ მიყვარს და ცოტაზე კი უარს
არ მცხდობ). მე კარგად ვიცი,
რომ ამის გარეშე ფორმას ვერ
შევიწარჩუნებ.

— აზარტული ხართ?
— ხანდახან თუ მივდივარ
კაზინოში. აუცილებლად ვაღგენ
მკაცრ ფულის ანგარიშს, რომელ-
იც შემიძლია, რომ წავაგო (ეს
არის კანონი).

— რაში მდგომარეობს საიდ-

ვფიქრობთ, მკითხველს დაინტერესებს პირველი ტელეხარისხის „მედიდრებიც ტირიან“ მთავარ გმირთან, მარიანასთან ინტერვიუს გადაკითხვა.

— თქვენი უკანასკნელი ექვსი წლის მოღვაწეობა დაგვიხასიათეთ

— წარუმატებლობა და გაცრუება, საბუნდირდ, არ მქონია. თუმცა მიმიღ და სასიამოვნო სამსახური ბევრი იყო, ტელევიზია და მუსიკა ჩემთვის განუყოფელი კერაონი. გამრფევი უფი კომპაქტდისკი და რეგულარულად ვმონანელიობდი მუსიკალურ-გასართობოლოში.

— ფილმს „მდიდრებიც ტირიან“ დიდი ალბარება ჰქონდა მექსიკაშიც?

— (იციინის). არა, ისეთი არა
როგორც ყოფილ საბჭოთა კავ-
შირის ქვეყნებში.

— ახლა კი ყოველდღიურობა
იქით გადავდეთ და მოგვიყვიროს
ცოტა რამ თქვენს შესახებ.

— მე მივხვდი საით მიგყავთ
საუბარო. ჩემი გული არავის ეკუთვნის,
მაგრამ ღიაა და ელოდება
სიყვარულს და კარგ პარტნიორს.

— ყველაზე ძალიან რა გიყვარს და რას გზუქნიან?

— ამ საკითხში რთული ვარ
თუ მეკითხებიან რა გაჩუქოთ, მე
ყოველთვის ვამბობ არარეალურს

მაგ. „მაჩუქეთ ყვითელი ქვედა საცვა-
ლი,“ ხოლო საჩუქრებს, რომელ-
საც მე ვირჩევ, აუცილებლად
ვითვალისწინებ იმას, თუ სად

მივდივარ და ვისთან.
— ჩვენი ქალებსათვის საინ-
ტერესო იქნებოდა, რომ გაგენდო-
თუ როგორ ინარჩუნებ საუკეთესო
ფიზიკურ ფორმასა და ცხოვრების
ბრუნვას.

— საიდუმლო ისეთი არაფერ-
ია — მთავარია შეძლო და შეინ-

A black and white portrait of a man with short, dark hair, wearing a dark suit jacket, a white shirt, and a dark tie. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is a light, textured surface.

თითქოს გუ
ძვირფასო ძმაო
დღესაც გაოგნე
რომ შენს ომან
ხვალ, 27 ი
რომ შენთან
ქართველ ვაჟა
ვაგლახ, რო
თარიღს. მგლო
ერთად გატარებულ ყოველ დღეს,
ფიტყვით, მაგრამ უშუალო ჩვენი მი
რას იზამ, ასე ყოფილა წუთის

ნაწევრი ამქვეყნიდან და უკვე
ისე მოულოდნელად მოწყდა შერ-
ელები დავივიწყეთ და გულის სიღრ-
მეს ხმაჲს ვეღარ გავიცინებთ და შენ
წინაჲს, 50 წლისა გახდებოდი. რო-
გორღა ისე აღგვეჩინა, როგორც
მე, შესანიშნავ მეგობარს, ოჯახის მამა-
ს უმცირეს ვხვდებით შენ ამქვეყ-
ნიდან და გულდათუთულები მიგუ-
ბათს. გავიცინებთ კიდევ, ნ-
აწევრი ცრემლიანი და სევდიანი იქ-
ნაღვლი. წათქმე იყავი, ძმაო!

1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 25

მურმან მარლაშია. ავ.

— ღრმად და საფუძვლიანად დაეუფლოთ თანამედროვე გუგალტირებს (მასთან ერთად ეკონომიკურ ანალიზს, საგადასახადო საქმეს)

- მიიღოთ სათანადო სერთიფიკატი;
- ისწავლეთ ძალაშიც ცენტრში

მიმართეთ აკად. პ. გუგუშვილის სახ. საქართველოს ეკონომიკურ-ჰუმანიტარული ინსტიტუტის ბუღალტერთა მომზადება-გადამზადების ცენტრს, რომელიც აცხადებს ხელახალ მიღებას 3-თვიან კურსებზე. სწავლა დაიწყება 1 თებერვალს.

მისამართი: თავისუფლების მოედანი, პუშკინის ქ. №5, მე-5 ან მე-3 სართულზე
(რექტორი აკადემიკოსი ლეო ჩიქავა), ან ბუღალტერიაში.

ტელეფონი: 99-60-20, 93-36-93, 79-50-05 (საღამოს),
მობილური: 8 (99) 57-39-46

რედაქტორი: 93-20-36,
რედაქტორის
მოადგილე: 93-18-41

თბილისი, თავისუფლების მოედანი, კუზმინის ქ. 5
გაზეთის ინდექსი 66447

დამფუძნებელი და გამომცემელი საქართველოს
გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტია

რეგისტრირებულია თბილისის კრწანისის რაიონის
სასამართლოს მიერ. №06/4-444

[illegible]

პორექტორები: ამალია გოგრიასვილი, ამრიტა ჯანაშია